

KRONOBY KOMMUN
KRUUNUPYYN KUNTA

TALOUSARVIO 2025

TALOUSSUUNNITELMA 2026 – 2027

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 11.11.2024 § 48

SISÄLLYSLUETTELO

YLEISTÄ

Kunnanjohtajan katsaus	3
Kuntakonserni Kruunupyyn kunta	4
Konsernikuva 1.1.2024	5
Kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma	6
Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne	7
Talousarvion sitovuustaso	9
Talousarvion toteuttaminen	10
Tilivelvolliset ja vastuuhenkilöt	10
Talousarvion muutokset	10
Strategia 2030	11
Ennuste kunnan lainakannasta	20
Muut ehdot	21
Väestörakenne per 31.12.2003 - 2023	22

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kuvio: Käyttötalous netto	25
Kuvio: Käyttötalousarvion nettomenot	26
Yhteenveto käyttötalousarviosta 2025	27
Keskusvaalilautakunta	28
Tarkastuslautakunta	29
Kunnanhallitus	30
Yleinen hallinto	34
Elinkeinoelämä ja työllisyys	36
Maaseutu	38
Elämänlaatujaosto	39
Sivistyslautakunta	45
Hallinto	46
Varhaiskasvatus	47
Esiopetus	49
Perusopetus	50
Muu perusopetus	52
Lukio	54
Kansanopisto	55
Tekninen ja ympäristölautakunta	56
Hallinto	57
Rakennukset	58
Liikenneväylät, muut yleiset alueet ja konekeskus	59
Ympäristöasiat	60
Rakennusasiat	62
Käyttötalous yhteensä	63

TULOSLASKELMAOSA	67
-------------------------------	----

INVESTOINTIOSA	73
-----------------------------	----

RAHOITUSOSA	79
--------------------------	----

KONSERNIOSA	83
--------------------------	----

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027

Talousarviovuosi 2025 alkaa suurella uudistuksella, kun kunnat ottavat vastuun työ- ja elinkeinopalveluista valtiolta. Tämä on suurin vastuun siirto valtiolta kunnille modernina aikana. Kruunupyyn osalta palvelut järjestetään yhteistyössä Pietarsaaren, Luodon ja Pedersören kanssa. Samalla kunnille tulee merkittävästi suurempi kustannusvastuu työttömyysetuuksien osalta, ja ihmisten työllistäminen mahdollisimman nopeasti ja pitkäjänteisesti on entistä tärkeämpää. Vastuuta on myös työvoiman houkuttelemisesta ulkopuolelta, jotta voidaan varmistaa, että elinkeinoelämällä on käytettävissä pätevää työvoimaa.

Kruunupyyn kunnassa on paljon positiivista meneillään. Meillä on suuret mahdollisuudet vihreän siirtymän osalta, mutta se vaatii työtä, määrätietoisuutta ja hyvää ajoitusta, jotta voimme onnistua. Toivomme, että vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla voisimme vihdoinkin hyväksyä Kruunuportin asemakaavan. Sitä tarvitaan, jotta voimme jatkaa työskentelyä alueen laajemman kehittämiseen eteen. Myös ensimmäinen osayleiskaava tuulivoimaa (ja aurinkovoimaa) varten näyttää olevan valtuuston käsittelyssä samanaikaisesti. Useita muita tuulivoimahankkeita on myös suunnitteilla kunnassa.

Valtuutetut ja viranhaltijat ovat pitkään työskennelleet sen eteen, että Kruunupyylä olisi parempi talous, joka on tasapainossa. Monien pitkien miinusvuosien aikana tämä vaati useita sopeutuksia ja tiukkoja päätöksiä, jotka vaikuttivat moniin kuntalaisiin negatiivisesti hyvin konkreettisella tavalla. Työ on kuitenkin kantanut hedelmää, ja takanamme on nyt useita parempia vuosia. On kuitenkin todettava, että kunnilla on yleisesti ollut paljon vaikeampaa saada talousarvio kasaan ensi vuodelle verrattuna muutamiin myönteisempiin vuosiin, jolloin valtio on ollut hieman anteliaampi. Tiukempia aikoja on siis odotettavissa taloudellisesti. Tämä tarkoittaa, että meidän on edelleen pidettävä kulut kurissa ja varmistettava, etteivät ne kasva, samalla kun meidän on onnistuttava hankkeissa ja uusien asukkaiden houkuttelemisessa, jotta voimme myös pitkällä aikavälillä saavuttaa tasapainoisen talouden.

Sekä talousarvio- että suunnitteluvuodet näyttävät pientä ylijäämää. Tämä ilman veronkorotuksia tai suuria lisäleikkauksia. Talousarvio- tai suunnitteluvuodet eivät kuitenkaan todennäköisesti tarjoa suurta ylijäämää, joten on tärkeää pitää talous tarkasti hallinnassa, jotta emme päädy miinukselle. Huolestuttavaa on, että investoinnit ovat suuria ja ylittävät vuosikatteet sekä talousarvio- että suunnitteluvuosina. On kuitenkin täysin välttämätöntä, että pääsemme aloittamaan Teerijärven esikoulun ja koulun uudisrakennuksen, mutta sen jälkeen meidän on varmistettava, että meillä on myös vuosia, jolloin investointitahti on matalampi ja taloudelle annetaan mahdollisuus elpyä. Näin voimme turvata kunnan, joka tarjoaa asukkaalleen hyvät palvelut ja elinolosuhteet pitkälle tulevaisuuteen!

Malin Brännkärr

Kunnanjohtaja

KUNTAKONSERNI KRUUNUPYYN KUNTA

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia konsernitilinpäätös. Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä.

Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta (KPL 6:12 §). Osakkuusyhteisön tietojen yhdistelyssä noudatetaan olennaisuuden periaatetta.

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö).

Kunnan konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuuta.

Kuntakonsernin yleiset tavoitteet

Kuntakonserni Kruunupyyn kunta pyrkii joka suhteessa terveeseen ja taloudelliseen käyttöön. Toiminnan tulee olla kannattava. Mikäli kuntakonsernin yritys tekee voittoa, voi osan voitosta maksaa osinkona kunnalle osakesijoituksesta.

Oheisesta yhteenvedosta ilmenee Kruunupyyn kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät.

KONSERNIKUVA 1.1.2024

KRUUNUPYYN KUNTA

Tytäryhteisöt

Kruunupyyn Sähkölaitos Oy 100%
Kronoby Vatten och Avlopp Ab 100%
Fastighets Ab Kronoby Bostäder Ab 100%
Fastighets Ab Heimsjöleden 100%
Ab Terjärv Vatten och Avlopp 92,5%

Omistusyhteisöt

Fastighets Ab Sparbankshuset 49,80%
Kronoby Energiandelslag 44,00%
Ab Kronoby Konstis Oy 22,84%

Kuntayhtymät

Kvarnen kuntayhtymä 57,14%
Optima kuntayhtymä 9,83%
Pohjanmaan Liitto 3,34%
Svenska Österbottens Förbund för Utbildning och Kultur 2,59%
Keski-Pohjanmaan Liitto 0,37%
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä 0,31%

KUNNAN TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA

Kuntalain säädökset talousarviosta ja taloussuunnitelmasta

Talousarvion käsittelyä, hyväksymistä ja velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita koskevat säännökset on säädetty kuntalain 110 pykälässä.

Kunnan talousarviovuosi on kalenterivuosi. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle talousarvio. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi vähintään kolmea vuotta koskevassa taloussuunnitelmassa. Valtuuston on hyväksyttävä talousarvio ja taloussuunnitelma samanaikaisesti.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnanvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 Kruunupyyn kunnan Strategia 2030, joka sisältyy talousarvioon vuodelle 2025 ja on arvioitava samaisen vuoden tilinpäätöksessä.

”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.”

Talousarvio vuodelle 2025 osoittaa positiivista tulosta, myös suunnitteluvuodet 2026 ja 2027 osoittavat positiivista tulosta. Taseeseen on per 31.12.2023 kertynyt ylijäämää, joten tasapainottamisvaatimus on saavutettu.

Talousarvioon otetaan toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN RAKENNE

Kuntalain talousarvion rakennetta koskevalla säännöksellä pyritään yhtenäiseen talousarviokäytäntöön. Kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Talousarvioon tarvitaan lisäksi yleisperustelut ja liitteet.

Kuntien kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja taloussuunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmaosassa. Tuloslaskelmaosan tärkeimmät erät ovat toiminnan tulot ja menot, verotulot, valtionosuudet, vuosikate sekä suunnitelman mukaiset poistot. Hyvässä taloudessa menot sovitetaan tärkeimpien tulolajien mukaan. Rahoitusosa kertoo, mikäli tässä on onnistuttu. Siitä selviää, mikäli tulo-rahoitus on ollut riittävä suunnittelukauden eri vuosina. Tuloslaskelmaosasta saadaan seuraavat tunnusluvut: toiminta-avustukset, vuosikate sekä tilikauden tulos.

Käyttötalousosa

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan suunnitelmien avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa tehtäväkohtaiset tavoitteet, joiden perusta on pääasiassa kunnan strategiasta, sekä osoittaa arvioidut tulot ja määrärahat tehtävien hoitamiseksi tavoitteen mukaisella tavalla.

HYTE-kertoimet, joista kunnille jaetaan ylimääräinen valtionosuus edellyttäen, että indikaattorit ja asetetut tavoitteet saavutetaan, huomioidaan toiminnassa. HYTE-tavoitteet on konkretisoitu kunnan hyvinvointisuunnitelmassa 2023–2026, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 30.1.2023 § 6. Hyvinvointisuunnitelmalla asetettuine tavoitteineen on keskeinen rooli päivittäisessä toiminnassa ja sitä seurataan vuosittain hyvinvointikertomuksen kautta, jonka kunnanvaltuusto hyväksyy.

Kunnalla on myös suunnitelma ilmastostrategian toteuttamiseksi, jonka lähtökohtana on Pietarsaaren seudun ilmastostrategia 2021–2030. Suunnitelmaa päivitetään vuosittain ja uusien päivitys on hyväksytty kunnanhallituksessa 11.3.2024 § 53, jossa kerrotaan sekä lyhyt- että pitkäaikaiset ilmastotavoitteet sekä seurataan toimenpiteitä ja toteutumaa edellisen vuoden suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma ja määritetyt tavoitteet on sisällytetty kaikkien sektoreiden toimintaan ja muodostavat tärkeän osan talousarviotyössä ja päivittäisessä toiminnassa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulo-rahoitus riittää kunnan palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä kuluvan omaisuuden edellyttämiin poistoihin. Suunnitelmanmukaiset poistot ovat sellaisia eriä kunnan tuloslaskelmassa, jotka vaikuttavat tilikauden tulokseen.

Tuloslaskelman osatulos

Toimintakate

Toimintakate, joka on kunnan tuloslaskelman osatulos, osoittaa kuinka paljon käyttömenoista on katettava verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate

Vuosikate on kunnan rahoitustulos. Vuosikate on arvioitava sekä tuloksen kokoonpanoa että rahoituksen riittävyttä ajatellen. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on peitettävä poistot, eli kustannukset pitkän vaikutusajan tuotantovälineiden käytöstä. Rahoituslaskelmassa arvioidaan vuosikatteen riittävyttä, ensisijaisesti investointeihin ja lainanlyhennyksiin suhteutettuna.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilityskautena jaksotettujen tulojen ja menojen välinen ero.

Investointiosa

Liikekirjanpidossa ei käytetä käsitettä investointitilit, vaan nämä säilyvät puhtaasti kunnallisena käsitteenä. Investointeja käsitellään hankkeina tai hankeryhminä käyttöomaisuuteen sidottuina.

Mikäli hanke tai sen osan toteuttaminen myöhästyy verrattuna talousarviossa laadittuun aikatauluun, tämän investoinnin määrärahat jaksotetaan suunnitelmavuosien ajalle. Kunta voi varata varoja tulevia investointeja varten tekemällä investointivaruksen tilikauden ylijäämästä. Investointivaruksen tai rahaston käyttö tiettyyn hankkeeseen tai hankeryhmään tulee selvittää erikseen sitovin perustein.

Käyttö- ja pääomairtaimiston välinen jako

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut suosituksen käyttö- ja pääomairtaimiston välisestä jaosta siten, että kukin yksittäinen 10 000 € ylittävä pääomairtaimistohankinta budjetoidaan ja kirjataan investointiosassa. Jos hankintahinta on 10 000 € alhaisempi, hankinta katsotaan käyttökustannukseksi. Pääomairtaimistoksi voidaan myös hyväksyä esim. tietokoneita eri sektoreille käsittävät yhteishankinnat, jos hankinta on tehty samalle laskulle ja laskun kokonaismäärä nousee yli 10 000 €. Lasku jaetaan kuhunkin toimintapaikkaan.

Rahoitusosa

Rahoitusosa kuvaa talousarvion vaikutusta kunnan maksuvalmiuteen. Talousarvion rahoitusosa on esitetty rahoituslaskelmakaavion muodossa. Rahoitusosa koostuu kahdesta osasta. Ensimmäisessä osassa esitetään varsinaisen toiminnan ja investointitoiminnan rahavirta. Rahavirta osoittaa miten vuosikate ja muu sisäinen rahoitus pystyy kattamaan investointimenoja.

Toinen osa käsittää rahoitustoiminnan arvioitua kassantuloa. Talousarvion laatimisessa käytettäviin tärkeisiin eriin kuuluvat lainoituksen muutokset ja lainakanta.

TALOUSARVION SITOVUUSTASO

Määrärahat ja arvioidut tulot voi talousarviossa vahvistaa sitoviksi bruttoperiaatteen tai nettoperiaatteen mukaan. Nettoperiaate tarkoittaa, että tulojen ja menojen erotus voidaan ottaa talousarvioon sitovaksi tuloarvoksi tai määrärahaksi. Kruunupyyn kunta on jo usean vuoden ajan budjetoanut nettoperiaatteen mukaan.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosa sisältää päivittäistä toimintaa varten arvioidut tulot ja määrärahat. Sitovuus on netto lautakuntatasolla. Poikkeuksena on kunnanhallitus, jolla on erilliset sitovuustasot tehtävälueille yleinen hallinto yhdessä elinkeinoelämän ja työllisyyden kanssa, elämänlaatujaosto sekä maaseutu. Tekninen ja ympäristölautakunnan sitovuudet on jaettu tehtävälueille tekninen lautakunta muuta, ympäristöasiat ja rakennusasiat.

Kun valtuusto on hyväksynyt talousarvion jakaa lautakunta arvioidut tulot ja määrärahat sen alaisuuteen kuuluville tehtävälueille, kuitenkin siten, että netto täsmää valtuuston lautakunnalle vahvistaman määrän mukaan.

Tuloslaskelmaosan, investointiosan ja rahoitusosan osalta sitovuus on seuraava:

Tuloslaskelmaosa

Seuraavat erät ovat budjetoituja ja sitovuus kunnanvaltuustoon nähden on seuraava:

Arvioidut tulomäärärahat:

Verotulot, Valtionosuudet, Korkotulot, Muut rahoitustulot ja Ylimääräiset tulot.

Menomäärärahat:

Korkomenot, Muut rahoitusmenot sekä Ylimääräiset menot.

Koska suunnitelmanmukaisille poistoille on erillisellä päätöksellä hyväksytty poistosuunnitelma, talousarviossa ei tarvitse tehdä sitovaa päätöstä.

Investointiosa

Sitovuustaso kunnanvaltuustoon nähden pätee niin arvioiduille tuloille, kun menoille hanketta tai hankeryhmää kohti, paitsi maa-alueiden ja rakennusten sekä arvopapereiden osalta, joilla on nettositovuus.

Rahoitusosa

Määräraha lainojen nostamiseksi/vähentämiseksi on sitova.

TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN

Sen jälkeen, kun valtuusto on hyväksynyt talousarvion, kunnanhallitus lähettää sen toimeenpano-ohjeineen lautakunnille. Kunnanhallitus ja lautakunnat vahvistavat sen jälkeen käyttösuunnitelman, jossa alustavaa käyttösuunnitelmaa tarkistetaan valtuuston päätöksen mukaan, ja kunnanhallitus tai kyseinen lautakunta päättää vuorostaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käyttämisestä. Toiminta tulee suunnitella käytettävissä olevien resurssien pohjalta.

Kunnanhallitus ja lautakunnat voivat valtuuttaa päätökset käyttösuunnitelmista seuraavalle tasolle viranhaltijalle, joka vuorostaan päättää tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käyttämisestä asettamalla tarkennettuja tavoitteita ja jakamalla osamäärärahoja ja arvioituja osatuloja pienemmille, erityisemmille osille.

TILIVELVOLLISET JA VASTUUHENKILÖT

Kunnan talousarvioon on merkitty lautakuntien tilivelvolliset ja tehtäväalueiden vastuuhenkilöt. Tilivelvollisia ovat kunnan toimielimissä olevat jäsenet sekä toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija, ja näille voidaan myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvollisina viranhaltijoina voidaan pitää toimielimen esittelijöitä ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita ainakin silloin, kun he ovat suoraan toimielimen alaisia. Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittämistä ennakolta. Tilivelvollisten ja muiden vastuullisten kannalta on kuitenkin selkeämpää, jos he tietävät, keitä vastuuvapauslausuma koskee.

TALOUSARVION MUUTOKSET

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle heti tarpeen synnyttyä siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana.

Määrärahojen muutosesityksissä on selvitettävä myös muutosten vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnallisia tavoitteita tai tuloarvioita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

KRONOBY KOMMUN
KRUUNUPYYN KUNTA

STRATEGIA 2030

Kruunupyö - Yhteyksien lähellä
luonnon rauhassa

VAHVUUDET, JOITA MEIDÄN TULEE JATKOSSAKIN VAALIA

Kruunupyyn visio on yhteistyö – haluamme olla sillanrakentajia niin ihmisten ja kunnanostien välillä, kuin etelän ja pohjoisen. Kruunupyyssä on helppo viihtyä ja palvelutaso on hyvä kaikissa kunnanostissa. Yritystoiminta kukoistaa ja kunta luo puitteet uusille yrityksille. Meille tärkeitä asioita ovat kestävä kehitys, yhteistyö ja elämänlaatu.

Sitoutuneet ihmiset, runsaasti yhdistyksiä, elävä kaksikielisyys ja talkoohenki ovat voimavaroja. Kunnassa on monia ja monipuolisia mahdollisuuksia viettää vapaa-aikaa urheilun, kulttuurin sekä vapaan sivistyksen parissa.

Vahvuudet, joita meidän tulee jatkossakin vaalia:

Yrittäjyyden ja monipuolisen elinkeinoelämän ansiosta kunnassa on monta työpaikkaa, näin ollen työttömyys on alhaista.

Hyvä palvelutaso kaikenikäisille ja kaikissa elämäntilanteissa. Kunnan palveluja täydentävät muut palvelut, yksityiset toimijat ja kolmas sektori. Meillä on hyvä varhaiskasvatus ja opetus.

”Kaikki tuntevat toisensa” –mentaliteetin ansiosta on helppo olla yhteydessä kuntaan, yrityksiin tai yhdistyksiin ja yhteistyö toimii hyvin matalan kynnyksen ja suuren joustavuuden ansiosta. Me-henki on olemassa ja se koskee kaikkia kuntalaisia.

Parhaat palat kahdesta maailmasta; maaseudun rauha ja kaupungin läheisyys. Pieni, mutta pinta-alaltaan suhteellisen suuri kunta, jossa on puhdas, kaunis ja vaihteleva luonto. Turvallinen kunta, josta pääsee helposti töihin ja harrastuksiin myös kunnan rajojen ulkopuolelle, ja josta voi vaivatta nousta lentokoneeseen kohti maailmaa.

ILMASTONMUUTOS

voi johtaa sadon epäonnistumiseen, terveyden heikkenemiseen ja vesi- sekä ruokapulaan. Nämä vuorostaan aiheuttavat väestömuuttoliikkeitä kun yhä useampi haluaa ehkä osan puhtaasta ruoasta ja ilmasta. Pakolaisvirtojen ja muuttoliikkeiden vaikutukset ovat sekä myönteisiä että kielteisiä. Pandemioita saattaa ilmaantua myös jatkossa.

SUURVALTAPOLITIIKKA JA MAAILMAN TASAPAINO

vaikuttavat Suomeen ja muihin maihin suurissa määrin. Kysymys sodasta ja rauhasta muuttuu yhä tärkeämmäksi. Maailmantalous ohjaa ja suurvaltojen mahdollinen taloudellinen taantuma romuttaisi talouden myös Suomessa.

TEKNOLOGIAN KEHITYS JATKUU

Muuttuvat energiatrendit, kiertotalous, akkutekniikka, robotisaatio, digitalisaatio ja sosiaaliset mediat sekä lääketieteellinen tutkimustyö muuttavat työmarkkinaa, taloutta ja turvallisuutta. Muutoksessa on riskejä, mutta myös mahdollisuuksia.

EU:N JA SUOMEN POLITIIKKA

Mahdollisuudet harjoittaa peruselinkeinoja ja muuta yritystoimintaa sekä toimia ja asua maaseudulla. Hyvinvointialueuudistus ja hallintorajat vaikuttavat Kruunupyöhyn ja vaarana on, että lähipalvelut vähenevät. Koulutusten keskittyminen etelään on nähtävissä. Mahdollisuudet saada palvelua ruotsiksi, suomeksi ja muilla kielillä voi olla haastavaa. Teiden heikentynyt kunnossapito johtaa yritysten toimintaedellytysten heikkenemiseen. Demokratiavajetta, kun kaikki palvelut keskitetään suuriin yksikköihin.

OIKEAA LÄHIPALVELUA

Varhaiskasvatus ja esikoulu on maan parhaimpia ja luo vakaan perustan lapsen elämälle tuoreimpien tutkimusten pohjalta

- Vahvat yksiköt varhaiskasvatuksessa sitoutuneella henkilöstöllä, jotka tarjoavat vuoroa ruotsiksi ja suomeksi, ja niiden täydennyksenä on pienemmät yksiköt kylissä
- Teerijärven ja Kruunupyyn varhaiskasvatuksen yksiköt keskitetään entisestään, jotta keskusta-alueella kohden ei ole enempää kuin kaksi suurempaa yksikköä
- Esikoulu järjestetään läheisessä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa, ja pedagogista toimintatapaa kehitetään
- Luonto on lähellä ja ulkopedagogiikka on työväline kaikessa varhaiskasvatuksessa, mutta myös erityisissä ulkoilu-yksiköissä

Vahvat koulut, sitoutuneet opettajat ja korkeatasoinen opetus houkuttaa oppilaita myös muualta

- Oppilaat ja opettajat voivat hyvin moderneissa, hyvin hoidetuissa ja turvallisissa kouluissa
- Tarjoamme ulkopedagogiikkaa koko perusopetuksessa
- Kunnassa on kielikylypy-yksikkö ja/tai suomenkielinen koulu
- Yhteistyötä kunnan kaikkien kuudesluokkalaisten välillä vahvistetaan, jotta siirto yläasteelle on helpompaa
- Lukio houkuttaa vähintään 50 % kustakin vuosiluokasta ja vähintään 20 % vuosiluokan oppilaista tulee muualta

Lähipalvelut säilyvät myös sosiaalihuollossa, terveyden- ja sairaanhoidossa

- Työskentelemme sen eteen, että ikäihmisten asuntolat, äitiys- ja lastenneuvolat sekä terveysasemat ovat itsestään selvä osa hoitotarjontaa myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkin
- Työskentelemme sen eteen, että hoitoketjut ja valinnanvapaus yli maakuntarajojen on itsestäänselvyys jatkossakin

Kunnan lähipalveluja täydentävät hyvinvointialueen palvelut sekä yksityiset toimijat ja kolmas sektori

- Työskentelemme sen eteen, että kunnanosien keskustat ovat elinvoimaisia ja tarjoavat lähipalveluja esim. kaupan, huoltoaseman ja ravintolan muodossa
- Työskentelemme sen eteen, että oppilashuolto kehittyy ja on lähellä oppilaita
- Työskentelemme sen eteen, että palo- ja pelastustoimi on jatkossakin lähellä kuntalaisia

ELÄVÄ MAASEUTU, JOSSA YRITYKSET KUKOISTAVAT

Sekä nykyisillä että uusilla yrityksillä on hyvät toimintamahdollisuudet

- Käymme aktiivista vuoropuhelua yritystemme kanssa
- Teollisuustonttitarjonta on riittävä kaikissa kunnanosissa
- Työpaikkojen omavaraisuus on 80 % ja työttömyys on alle 4,0 %
- Ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Lentokentäntien pohjoispuolella sekä Kruunuportissa
- Vähintään 15 uutta yritystä vuosittain

Kauniit asuntoalueet houkuttavat uudisrakentajia

- Kaavoitus on aina askeleen edellä – ostamme lisää maata ja suunnittelemme uusia, houkuttelevia alueita hyvissä ajoin ja luomme myös mahdollisuuksia asuinalueiden ulkopuoliseen asumiseen
- Meillä on joustavat ja selkeät rakennuslupaprosessit ja myönnämme vähintään 100 rakennuslupaa vuosittain
- Meillä on hyvä valikoima asuintontteja ja autamme muuttajia asunnon löytämisessä ja käytännön järjestelyissä
- Meillä on hyvä kuituverkko ja muut yhteydet, ja täältä on helppo tehdä etätöitä

Vuokra-asuntoja laatutietoiselle asiakkaalle

- Modernit, hyvin hoidetut ja laadukkaat vuokra-asunnot tarjoavat laadukasta asumista niin kuntalaisille kuin tänne muuttaville

Peruselinkeinot ovat Kruunupyyn luonnollisia voimavaroja

- Olemme jatkossakin Pohjanmaan suurimpia maatalouskuntia
- Meillä on joustavat ja selkeät ympäristölupaprosessit ja muutoinkin hyvä ympäristöhallinto

Luonto on meille tärkeä resurssi

- Tuemme hyvien patikointipolkujen kehittämistä ja kunnossapitoa, jotka houkuttavat ihmisiä
- Matkailu ja luontomatkailu kehittyvät ja ulkopaikkakuntalaiset löytävät Kruunupyyn

MISSÄ TIET KOHTAAVAT

Lentoasema on tärkeä resurssi, joka mahdollistaa myynnin, viennin ja työssäkäynnin

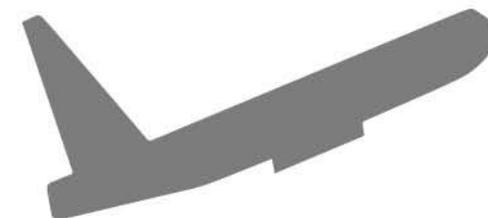
- Työskentelemme sen eteen, että reittilentoja on moneen kohteeseen, on yhä enemmän lomalentoja ja matkustajamääriä, joiden ansiosta lentoaseman kehitys jatkuu

Maantieliikenteen yhteydet mahdollistavat nopean työmatkaliikkumisen

- Työskentelemme sen eteen, että valtatie 8 varustetaan ohituskaistoilla
- Työskentelemme sen eteen, että vaaralliset risteykset Hopsalassa, Murikassa ja Viiperissä vihdoin parannetaan
- Työskentelemme sen eteen, että kantatie 63:n tielinjaus Kruunupyysä vihdoin muutetaan
- Työskentelemme sen eteen, että tiekunnossapitoa tehostetaan, jotta tiet ovat turvallisia sekä kesällä että talvella
- Työskentelemme sen eteen, että joukkoliikennettä ja kimppekyytejä kehitetään

Edustava vaikutelma kutsuu vierailulle ja kuntaan muuttoon

- Työskentelemme sen eteen, että kolme kuntakeskustamme antavat kuntalaisille ja ohikulkijoille houkuttelevan ja kauniin vaikutelman
- Hoidamme omat viher- ja ulkoalueet

ELÄMÄNLAATU JA AKTIIVISET IHMISET

Kruunupyy on yhtenäinen kunta, jossa puhalletaan yhteen hiileen

- Kansalaistapaamisia järjestetään säännöllisin välein erilaisista teemoista, keskustelemme ja tiedotamme ajankohtaisista asioista
- Kunnan verkkosivustolla julkaistaan jatkuvasti kyselyitä ja kysymyksiä ajankohtaisista asioista, jotta kuullaan asukkaiden mielipiteitä

Niin nuoret kuin vanhemmat voivat hyvin ja Kruunupyy on Suomen aktiivisimpia kuntia

- Päivitämme hyvinvointistrategian kerran valtuustokaudessa ja seuraamme asetettuja tavoitteita vuosittain
- Uudisrakentamisessa tai peruskorjauksessa panostamme 20 000 tai vähintään 1 % kustannuksista taiteeseen

Järjestötoiminta ja talkoohenki on vahvaa, ja tarjotaan monipuolisia vapaa-ajan vieton mahdollisuuksia

- Panostamme vuosittain vähintään 150 euroa/asukas elämänlaadun kohottamiseen (kulttuuri, vapaa-aika, urheilu, kirjasto, kansalaisopisto)
- Kolmannelle sektorille tarjotaan mahdollisuuksia järjestää täydentäviä palveluja edulliseen hintaan kunnan kiinteistöissä

Kansalaisopisto ja Kruunupyyn kansanopisto luovat yhdessä mielekästä vapaa-ajan tekemistä

- Tarjoamme kursseja 6500 tunnin edestä vuosittain ympäri kuntaa ja ne kiinnostavat sekä nuoria että vanhoja

Kirjasto toimii kansalaisten käyttämänä olohuoneena

- Omatoimiaukiolot lisäävät kirjaston käyttömahdollisuuksia

MAASEUTUKUNTA, JOKA KÄÄNSI TRENDIN

Kunnan talous on vahva ja tasapainoinen

- Tulos jää plussalle ja voimme hoitaa käyttökustannukset ilman lainoja
- Meillä on kilpailukykyinen veropolitiikka

Kunnan asukkaat viihtyvät ja heitä tulee lisää

- Haluamme lisätä asukkaiden määrää vuosittain
- Panostamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti kunnan, tonttien ja palveluiden markkinointiin
- Tarjoamme yrityksillemme mahdollisuuden näkyvyyteen valtateitä pitkin

Kaksikielisyys on itsestänselvyys ja palvelua saa useammalla kielellä

- Palvelun laatua seurataan säännöllisesti

Myönteinen työilmapiiri ja hyvinvoiva henkilöstö, joka viihtyy ja kehittyy työssään, on meille tärkeää

- Sairauspoissaoloja mitataan vuosittain ja ne jäävät alle 12 päivään vuodessa
- Panostamme terveydenhuoltoon ja hyvinvointiin ja tarjoamme henkilöstölle liikunta- ja kulttuuriseteleitä
- Henkilöstön hyvinvointia mitataan säännöllisesti jokavuotisella kyselyllä, jota analysoidaan ja seurataan

Kunnan omistajapolitiikka on avointa ja selkeää

- Vahvistamme omistajuuttamme entisestään
- Luovumme kiinteistöistä, jotka eivät liity ydintoimintaamme

ILMASTOTIETOISIA MAASEUDULLA

Kiinteistömme ja infrastruktuurimme on oltava ilmastotietoisia

- Arvioimme hiilijalanjäljen kun rakennamme uutta tai peruskorjaamme
- Uusimme niin katuvalaistuksen kuin sisävalaistuksen LEDiin
- Henkilöstön tulee voida käyttää omia sähköautojaan ja rakennamme sähköautojen latausinfraan kiinteistöihimme
- Tarjoamme pyöriä henkilöstön työkäyttöön suurimmissa yksiköissämme ja tarjoamme henkilöstölle helpompia mahdollisuuksia ostaa omia pyöriä
- Meillä on korkea omavaraisuusaste, ylläpidämme valmiuttamme ja turvaamme infrastruktuurin toimintaturvallisuuden

Kestävät valinnat ja tiedotus ovat itsestäänselvyys

- Tarjoamme ravitsevaa ja laadukasta ruokaa, joka on kestävästi tuotettua ja kuljetettua, ja haluamme vähentää hävikkiä
- Järjestämme vuosittain tapahtumia tai kampanjoita esim. Kestävän kehityksen viikon aikana
- Edistämme siirtymistä vihreisiin energiamuotoihin, esimerkiksi tuulivoimalaan, aurinkoenergiaan ja biokaasuun
- Työskentelemme biologisen monimuotoisuuden eteen ja torjumme haitallisia vieraskasvi- sekä vieraseläinlajeja joka kesä
- Annamme vuosittain avustuksia järvien kunnostuksiin tai muihin tärkeisiin ympäristöhankkeisiin

Kevyen liikenteen väylät johtavat lisääntyneeseen pyöräily- ja kävelyliikenteeseen

- Työskentelemme sen eteen, että Murikkaan rakennetaan alikäytävä kevyelle liikenteelle ja että pyörätie jatkuu Backändantietä pitkin
- Työskentelemme sen eteen, että kevyen liikenteen väylä rakennetaan Teerijärven keskustasta Nabbaan
- Työskentelemme sen eteen, että kevyen liikenteen väylä rakennetaan Kruunupyyn keskustasta Hopsalaan
- Työskentelemme naapurikuntiemme kanssa yhdessä sen eteen, että kevyen liikenteen väylä rakennetaan valtatie 8 ja valtatie 13 pitkin

ENNUSTE KUNNAN LAINAKANNASTA

Talousarvion ja taloussuunnitelman rakenne muotoillaan siten, että uutta pitkäaikaislainaa otetaan enemmän kuin lyhennyksiä. Lyhytaikaisten luottojen tarve riippuu paljolti verokehityksestä vuosien lopulla ja kunnan maksuvalmiudesta yleensä. Myös väestökehityksellä voi olla vaikutusta lainakantaan asukasta kohti laskettaessa.

Vuosi	Asukasluku	Lainakanta (todellinen)	€/asukas
2006	6 700	9 076 880	1 355
2007	6 716	7 844 502	1 168
2008	6 716	7 283 993	1 085
2009	6 720	7 249 855	1 079
2010	6 731	8 322 072	1 236
2011	6 681	9 293 705	1 391
2012	6 666	11 424 568	1 714
2013	6 682	13 485 178	2 018
2014	6 665	18 469 765	2 771
2015	6 682	20 363 363	3 047
2016	6 606	20 905 195	3 165
2017	6 530	22 391 168	3 429
2018	6 509	21 600 533	3 319
2019	6 432	24 195 546	3 762
2020	6 420	24 754 567	3 856
2021	6 440	25 394 069	3 943
2022	6 403	22 064 738	3 446
2023	6 366	17 975 896	2 824
(Ennuste) (Lainakanta ennuste)			
2024	6 370	14 475 896	2 273
2025	6 350	16 499 522	2 598
2026	6 370	18 038 932	2 832
2027	6 420	18 439 125	2 872

Koko maa:	Todellinen lainakanta €/asukas
	År 2020 3 458
	År 2021 3 466
	År 2022 3 339
	År 2023 3 266

	Ennuste lainakanta €/asukas
	År 2024 3 452
	År 2025 3 782
	År 2026 4 124
	År 2027 4 485

MUUT EHDOT

HENKILÖSTÖRESURSSIT

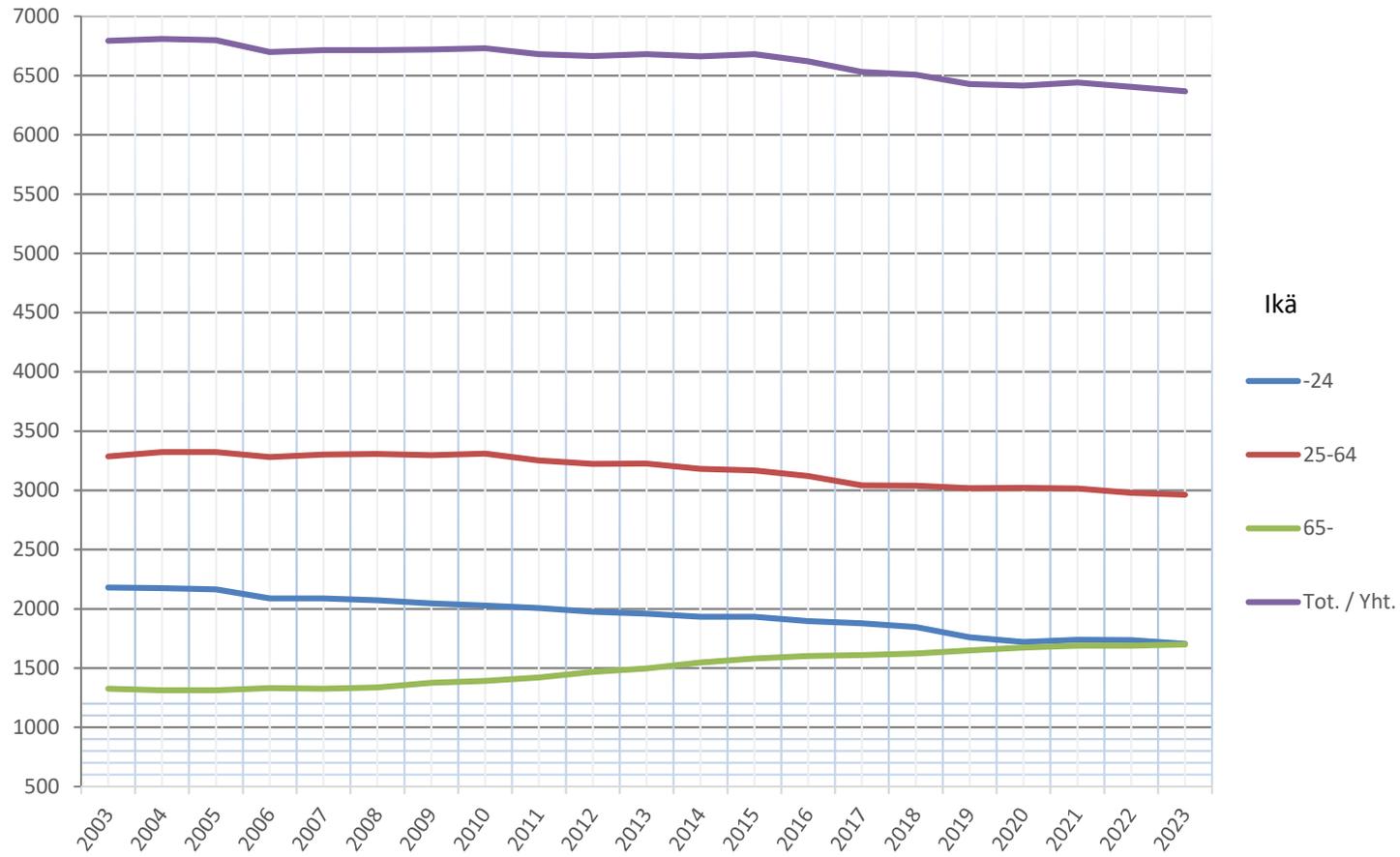
Talousarviovuodelle ja suunnitteluvuosille ehdotetut henkilöstöresurssit eivät ole sitovia. Hallintosäännön 33 §:n mukaan henkilöstöjaosto vahvistaa henkilöstön palkkaamista koskevat yleiset periaatteet. Tulosityksikön/tehtäväalueen esihenkilö päättää sijaisista yhdessä vastaavan esihenkilön kanssa hyväksytyt talousarvion puitteissa. Kun virka tai toimi vapautuu, sitä ei automaattisesti julisteta haettavaksi. Henkilöstöjaoston lausunto on haettava hyvissä ajoin ennen kuin viran haettavaksi julistamista aletaan tarkemmin suunnitella.

MUUT YHTIÖT

Kunnanhallituksen tulee antaa tuottovaatimuksia koskevia ohjeita myös kuntakonsernin yhtiöiden osalta.

Kunnanhallitus on myös vuodelle 2025 määrännyt 5 %:n tuottovaatimuksen osakepääomalle tytäryhtiöissä Kronoby Vatten och Avlopp Ab sekä Ab Terjärv Vatten och Avlopp. Arvioitu tuotto on 4 700 €. Kunnan päivitetyn konserniohjeen mukaisesti, joka hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2024 § 25, Kruunupyyn Sähkölaitoksen osingoksi vahvistetaan 25 % voitosta, kuitenkin vähintään 100 000 euroa vuosittain, ellei muuta ole sovittu erikseen. Kunta ei odota saavansa tuottoa Fastighets Ab Kronoby Bostäderilta tai Fastighets Ab Heimsjölideniltä.

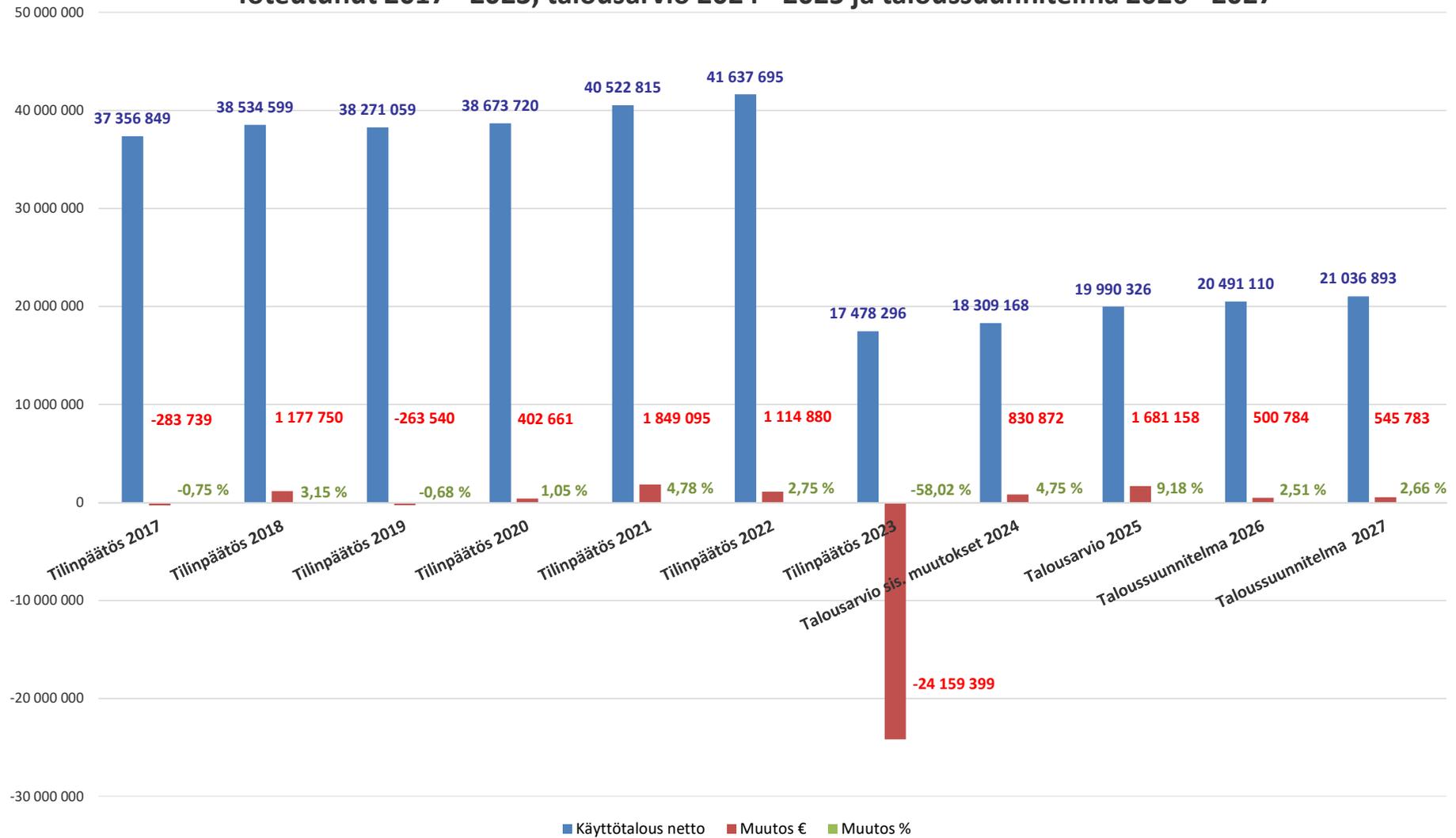
Väestörakenne per 31.12.2023, vuodet 2003 - 2023

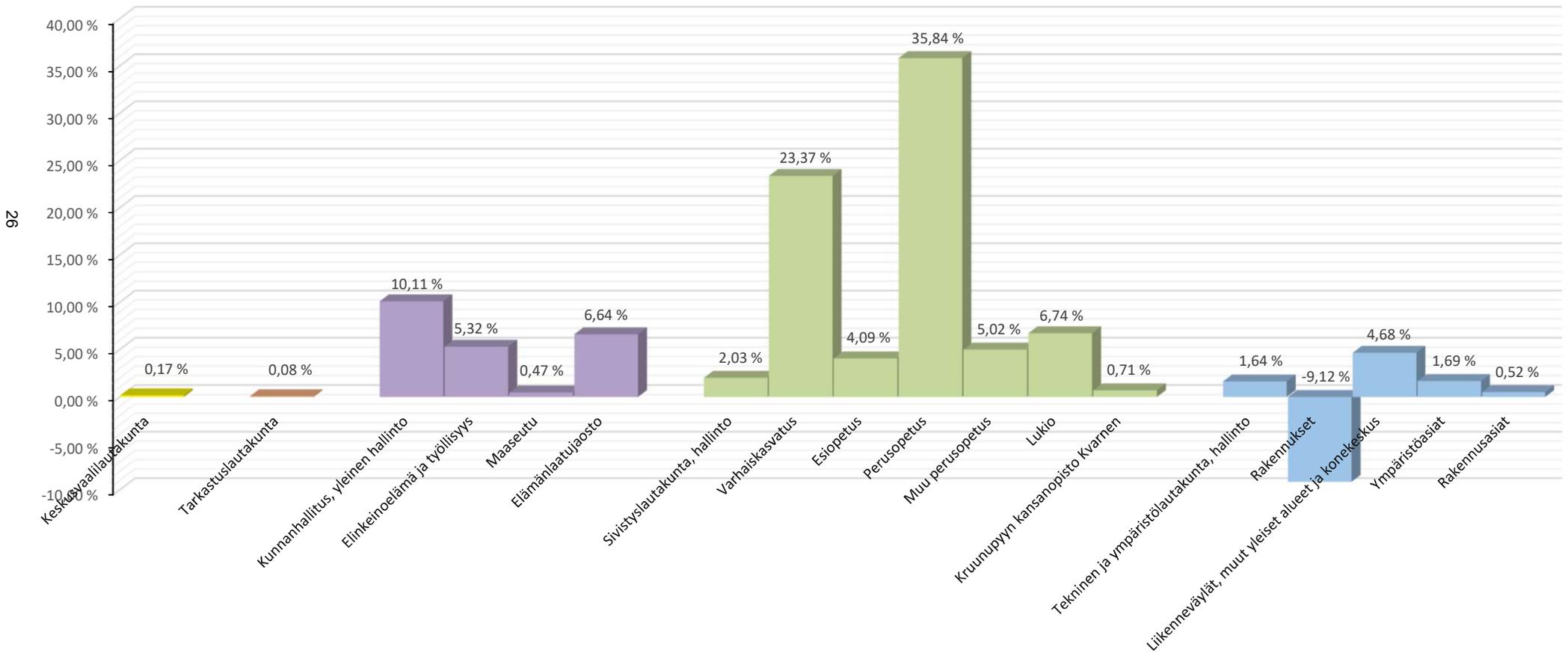
KÄYTTÖTALOUSOSA

KÄYTTÖTALOUS NETTO

Toteutunut 2017 - 2023, talousarvio 2024 - 2025 ja taloussuunnitelma 2026 - 2027

KÄYTTÖTALOUSARVION NETTOMENOT 2025

Lautakunta	Talousarvion laatimishjeissa hyväksytty talousarvioraami 2025			Lautakunnan määräraha-anomus			Erotus anomus / raami - alle raamin / + yli raamin	Talousarvio 2025			Erotus anomus/talousarvio - alle raamin / + yli raamin
	Menot	Tulot	Netto	Menot	Tulot	Netto		Menot	Tulot	Netto	
Keskusvaalilautakunta	-42 880	9 165	-33 715	-40 515	6 800	-33 715	0	-40 515	6 800	-33 715	0
Tarkastuslautakunta	-14 839	0	-14 839	-16 700	0	-16 700	1 861	-16 700	0	-16 700	0
Kunnanhallitus											
Yleinen hallinto	-3 039 986	393 799	-2 646 186	-2 335 398	313 757	-2 021 640	-624 546	-2 335 398	313 757	-2 021 640	0
Elinkeinoelämä ja työllisyys			0	-1 064 229	0	-1 064 229	1 064 229	-1 064 229	0	-1 064 229	0
Maaseutu	-104 738	0	-104 738	-93 350	0	-93 350	-11 388	-93 350	0	-93 350	0
Elämänlaatujaosto	-1 471 831	190 286	-1 281 545	-1 516 778	190 208	-1 326 570	45 025	-1 516 778	190 208	-1 326 570	0
<i>Hallinto</i>	-28 502	0	-28 502	-28 036	0	-28 036	-466	-28 036	0	-28 036	0
<i>Vapaa-ajan asiat</i>	-326 023	0	-326 023	-386 687	0	-386 687	60 664	-386 687	0	-386 687	0
<i>Kirjasto</i>	-575 024	1 552	-573 472	-565 585	1 500	-564 085	-9 387	-565 585	1 500	-564 085	0
<i>Kansalaisopisto</i>	-484 384	117 126	-367 258	-478 347	117 100	-361 247	-6 011	-478 347	117 100	-361 247	0
<i>Pakolaisten vastaanotto</i>	-57 898	71 608	13 710	-58 123	71 608	13 485	225	-58 123	71 608	13 485	0
Kunnanhallitus yhteensä	-4 616 555	584 085	-4 032 469	-5 009 755	503 966	-4 505 789	473 320	-5 009 755	503 966	-4 505 789	0
Sivistyslautakunta											
Sivistyslautakunta muuta	-1 521 614	186 553	-1 335 061	-547 446	0	-547 446	-787 615	-547 446	0	-547 446	0
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-5 537 049	203 406	-5 333 643	-5 776 797	287 878	-5 488 919	155 276	-5 776 797	287 878	-5 488 919	0
Perusopetus	-7 565 653	117 377	-7 448 276	-8 392 197	106 001	-8 286 196	837 920	-8 275 134	106 001	-8 169 133	-117 063
Lukio	-1 614 784	123 727	-1 491 057	-1 434 242	115 895	-1 318 347	-172 710	-1 464 242	115 895	-1 348 347	30 000
Sivistyslautakunta yhteensä	-16 239 100	631 063	-15 608 036	-16 150 682	509 774	-15 640 907	32 871	-16 063 618	509 774	-15 553 843	-87 064
Tekninen ja ympäristölautakunta											
Tekninen ja ympäristölautakunta muuta	-1 495 888	167 462	-1 328 427	-1 450 257	167 881	-1 282 376	-46 051	-1 430 257	167 881	-1 262 376	-20 000
Rakennukset	-1 979 891	3 706 341	1 726 450	-1 981 381	3 794 931	1 813 550	-87 100	-1 971 381	3 794 931	1 823 550	-10 000
Ympäristöasiat	-324 679	15 969	-308 709	-352 890	15 969	-336 920	28 211	-352 890	15 969	-336 920	0
Rakennusasiat	-149 163	77 783	-71 380	-158 990	54 460	-104 530	33 150	-158 990	54 460	-104 530	0
Tekninen ja ympäristölautakunta yhteensä	-3 949 621	3 967 555	17 934	-3 943 519	4 033 242	89 723	-71 789	-3 913 519	4 033 242	119 723	-30 000
Yhteensä	-24 862 995	5 191 868	-19 671 125	-25 161 171	5 053 782	-20 107 387	436 262	-25 044 108	5 053 782	-19 990 326	-117 061
	Talousarvioraami 2025, netto		-19 671 125	Talousarvionetto 2024		-18 309 169		Tilinpäätös 2023		-17 478 296	
	Talousarvio 2025		-19 990 326	Talousarvio 2025		-19 990 326		Talousarvio 2025		-19 990 326	
	Lisäys €		319 201	Lisäys €		1 681 157		Lisäys €		2 512 030	
	Lisäys %		1,62 %	Lisäys %		9,18 %		Lisäys %		14,37 %	

Toiminta

Toimittaa vaalit tehokkaasti ja korkealla äänestysprosentilla. Keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaali toimitetaan muodollisesti oikein kolmella äänestysalueella. Ennakoäänestys voidaan järjestää laitoksissa, asuntoloissa, kotiaänestyksenä, vaalibussissa sekä kolmessa kunnallisessa ennakoäänestyspaikassa. Postiäännet otetaan vastaan kunnantalolla. Vaalipäivän äänestys toimitetaan kolmessa äänestyspaikassa. Vuonna 2025 toimitetaan kahdet vaalit samanaikaisesti: alue- sekä kunnallisvaalit.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Ei suunniteltuja vaaleja 2026, eduskuntavaalit toimitetaan huhtikuussa 2027.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Äänioikeutettujen määrä	5 536	5 100	5 100	5 100	5 100
Kustannus €/äänioikeutettu	-0,52	1,57	6,61	0,00	6,61
Äänestäjien määrä	3 836	3 850	3 850	0	3 850
Kustannus €/äänestäjä	-0,76	2,08	8,76	0,00	8,76

Lautakunnan taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	11 878	25 000	6 800	0	9 165
TOIMINTAKULUT	-8 978	-33 000	-40 515	0	-42 880
NETTO	2 899	-8 000	-33 715	0	-33 715

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset:

Tarkastuslautakunnan jäsenet

Toiminta

Tarkastuslautakunta valmistaa valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa ja kuntakonsernissa. Tarkastuslautakunnan toiminta hoidetaan kuntalain säännösten mukaan siitä, miten kunnan hallinto ja talous tarkastetaan sekä kunnan hallintosäännön mukaan.

Tarkastuslautakunta arvioi kunnan toimintaa ja taloutta tehdyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Tarkastus tapahtuu sektoreittain kyseisen suunnitelman mukaisesti tarkastuskäyntien ja kunnan elinten pöytäkirjojen tiedoksiannon kautta.

Tarkastuslautakunta valvoo luottamushenkilöiden ja johtavien virkamiesten sidonnaisuusrekisteriä.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Tilintarkastuspäivien määrä	15	15	15	15	15
Kokousten määrä	5	5	5	5	5
Asukasluku	6 366	6 370	6 350	6 370	6 420
Nettokustannus €/asukas	2,27	2,62	2,63	2,62	2,60

Lautakunnan taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-14 477	-16 700	-16 700	-16 700	-16 700
NETTO	-14 477	-16 700	-16 700	-16 700	-16 700

Toiminta

Kunnanhallituksen toiminta jaetaan tehtäväalueisiin Yleinen hallinto, Elinkeinoelämä ja työllisyys, Maaseutu ja Elämänlaatujaosto. Kunnan toiminta-ajatus on tarjota monipuolista asumista ja yrittäjyyttä hyvässä ja terveessä ympäristössä, jossa on turvallista, terveellistä ja viihtyisää asua ja oleskella. Kunnanvaltuusto vahvistaa toiminta-ajatuksen, keskeiset tavoitteet ja strategiat, jotka kunnanhallitus valmistelee ja toimeenpanee. Kunnanhallituksen yleinen tavoite on johtaa ja ohjata kunnan toimintaa ja hallintoa, huolehtia siitä, että palveluita tarjoavilla elimillä ja yksiköillä kunnan mahdollisuuksien mukaan tukemina on riittävästi resursseja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja että ne pystyvät tarjoamaan tehokkaasti, taloudellisesti ja ilmastotietoisesti ne palvelut, joita kunnan asukkaat tarvitsevat, ottaen huomioon kunnan kaksikielisyyden.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Lähipalvelut säilyvät myös sosiaalihuollossa, terveyden- ja sairaanhoidossa.	Työskentelemme sen eteen, että ikäihmisten asuntolat, äitiys- ja lastenneuvolat sekä terveysasemat ovat itsestään selvä osa hoitotarjontaa myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkin.	Kunnassa on X määrä/3 nimettyä palvelumuotoa.
	Työskentelemme sen eteen, että hoitoketjut ja valinnanvapaus yli maakuntarajojen on itsestäänselvyys jatkossakin.	Valinnanvapaus yli maakuntarajojen toimii/ei toimi.
Strategia 2030: Peruselinkeinot ovat Kruunupyyn luonnollisia voimavaroja.	Olemme jatkossakin Pohjanmaan suurimpia maatalouskuntia.	Peruselinkeinojen osuus kunnan talousrakenteesta on vähintään 10 %.
		Tuotetun maidon määrä (l).
		Tuotetun naudan- ja sianlihan määrä (kg).
Strategia 2030: Kruunupyy on yhtenäinen kunta, jossa puhalletaan yhteen hiileen.	Kansalaistapaamisia järjestetään säännöllisin välein erilaisista teemoista, keskustelemme ja tiedotamme ajankohtaisista asioista.	Vuoden aikana järjestettyjen kansalaistapaamisten määrä kaikilla sektoreilla.
	Kunnan verkkosivustolla julkaistaan jatkuvasti kyselyitä ja kysymyksiä ajankohtaisista asioista, jotta kuullaan asukkaiden mielipiteitä.	Kyselyjen määrä vuoden aikana kaikilla sektoreilla.
Strategia 2030: Kaksikielisyys on itsestäänselvyys ja palvelua saa useammalla kielellä.	Palvelun laatua seurataan säännöllisesti.	Monikielisten palvelujen asiakastytyväisyyskyselytutkimus kaikilla sektoreilla (kyllä/ei).
Strategia 2030: Kiinteistömme ja infrastruktuurimme on oltava ilmastotietoisia.	Meillä on korkea omavaraisuusaste, ylläpidämme valmiuttamme ja turvaamme infrastruktuurin toimintaturvallisuuden.	Osallistuminen valmiusharjoituksiin (kyllä/ei).
		Toteutettujen kurssien määrä.
		Infrastruktuurin riskikartoitus.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kestävät valinnat ja tiedotus ovat itsestäänselvyys.	Järjestämme vuosittain tapahtumia tai kampanjoita esim. Kestävän kehityksen viikon aikana.	Vuoden aikana kaikilla sektoreilla toteutettujen tapahtumien tai kampanjoiden määrä koskien kestävästä kehitystä.
	Edistämme siirtymistä vihreisiin energiamuotoihin, esimerkiksi tuulivoimalaan, aurinkoenergiaan ja biokaasuun.	Meneillään olevien ja valmistuneiden hankkeiden määrä.
Strategia 2030: Kauniit asuinalueet houkuttavat uudisrakentajia.	Kaavoitus on aina askeleen edellä - ostamme lisää maata ja suunnittelemme uusia, houkuttelevia alueita hyvissä ajoin ja luomme myös mahdollisuuksia asuinalueiden ulkopuoliseen asumiseen.	Vuoden aikana käynnissä olevien kaavoitusprosessien määrä.
	Meillä on hyvä kuituverkko ja muut yhteydet, ja täältä on helppo tehdä etätöitä.	Mahdollisuus kuituun asuinalueillamme (kyllä/ei).
Strategia 2030: Lentoasema on tärkeä resurssi, joka mahdollistaa myynnin, viennin ja työssäkäynnin.	Työskentelemme sen eteen, että reittilentoja on moneen kohteeseen, on yhä enemmän lomalentoja ja matkustajamääriä, joiden ansiosta lentoaseman kehitys jatkuu.	Matkustajamäärä verrattuna edellisvuoteen.
Strategia 2030: Maantieliikenteen yhteydet mahdollistavat nopean työmatkaliikkumisen.	Työskentelemme sen eteen, että valtatie 8 varustetaan ohituskaistoilla.	Valtion tieparannukset kilometrimäärissä.
	Työskentelemme sen eteen, että vaaralliset risteykset Hopsalassa, Murikassa ja Viiperissä korjataan.	
	Työskentelemme sen eteen, että kantatie 63:n tielinjaus Kruunupyssä vihdoin muutetaan.	
	Työskentelemme sen eteen, että joukkoliikennettä ja kimpakyytejä kehitetään.	Joukkoliikenteen reittimäärä.
Strategia 2030: Kunnan talous on vahva ja tasapainoinen.	Tulos jää plussalle ja voimme hoitaa käyttökustannukset ilman lainoja.	Tulos jää plussalle (kyllä/ei).
	Meillä on kilpailukykyinen veropolitiikka.	Veroprosentti pysyy samana (kyllä/ei).
Strategia 2030: Kunnan omistajapolitiikka on avointa ja selkeää.	Vahvistamme omistajuuttamme entisestään.	Ydintoimintaan tarpeettomien myydyjen kiinteistöjen määrä.
	Luovomme kiinteistöistä, jotka eivät liity ydintoimintaamme.	

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kevyen liikenteen väylät johtavat lisääntyneeseen pyöräily- ja kävelyliikenteeseen.	Työskentelemme sen eteen, että Murikkaan rakennetaan alikäytävä kevyelle liikenteelle ja että pyörätie jatkuu Backändantietä pitkin.	Rakennetut kevyen liikenteen väylät (km).
	Työskentelemme sen eteen, että kevyen liikenteen väylä rakennetaan Teerijärven keskustasta Nabbaan.	
	Työskentelemme sen eteen, että kevyen liikenteen väylä rakennetaan Kruunupyyn keskustasta Hopsalaan.	
	Työskentelemme naapurikuntiemme kanssa yhdessä sen eteen, että kevyen liikenteen väylä rakennetaan valtatie 8 ja valtatie 13 pitkin.	
Strategia 2030: Sekä nykyisillä että uusilla yrityksillä on hyvät toimintamahdollisuudet.	Teollisuustonttitarjonta on riittävä kaikissa kunnanosissa.	Myytyjen teollisuustonttien määrä.
	Ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Lentokentäntien pohjoispuolella sekä Kruunuportissa.	Osatavoite 2025: Kruunuportin asemakaava hyväksytty (kyllä/ei). Yhteisövero €/vuosi.
Strategia 2030: Kunnan asukkaat viihtyvät ja heitä tulee lisää.	Panostamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti kunnan, tonttien ja palveluiden markkinointiin.	Kampanjoiden määrä.
		Syntyneiden määrä/vuosi sekä vertailu edellisvuoteen.
	Tarjoamme yrityksillemme mahdollisuuden näkyvyyteen valtateitä pitkin.	Asukkaiden määrä/vuosi sekä vertailu edellisvuoteen. Yrityskylttitornin rakentaminen Alaveteliin (kyllä/ei).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Jatkuva keskittyminen kunnan strategian kehittämiseen ja sen toteuttaminen henkilöstön ja luottamushenkilöiden työssä. Luottamushenkilöt ovat aloittaneet hyvin kunnallisvaalien 2025 jälkeen ja pyrkivät hyvään yhteistyöhön kunnan kehitystä ja kuntalaisten parasta silmällä pitäen.

Henkilöstöresurssit 1.1:	2023	2024	2025	2026	2027
kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
hallintojohtaja	1	1	1	1	1
talous- ja henkilöstöjohtaja	1	1	1	1	1
kirjanpitäjä	0,7	0,4	1	1	1
reskontranhoitaja	0,6	0,2	0,5	0,5	0,5
palkkasihteeri	1	1	1	1	1
IT-vastaava	1	1	1	1	1
selvittäjä	1	1	1	1	1
tiedottaja	1	1	1	1	1
osastosihteeri	1	1	1	1	1
kanslisti	1	1	1	1	1
työllisyysasiat	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
vapaa-ajan asiat	3	1	1	1	1
liikuntainnostaja	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
kirjasto	6	7	7	7	7
kansalaisopisto	2	2	2	2	2
Yhteensä	21,10	19,47	21,50	21,50	21,50

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Asukasluku	6 366	6 370	6 350	6 370	6 420
HYTE-lisäosa, tuhat €	104,5	114,3	119,8	120,0	121,0
Laina €/asukas	2 824	2 273	2 598	2 832	2 872
Nettokustannus €/asukas	497,37	611,66	709,57	725,03	737,37

Kunnanhallituksen taloudelliset tavoitt	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	686 000	442 020	503 966	516 564	529 478
TOIMINTAKULUT	-3 852 266	-4 338 283	-5 009 755	-5 134 999	-5 263 374
NETTO	-3 166 265	-3 896 263	-4 505 789	-4 618 435	-4 733 896

Toiminta

Kunnanhallitus työskentelee kehittääkseen Kruunupyystä elinvoimaisen ja palvelusuuntautuneen kunnan, jolla on toimivat peruspalvelut koko kunnan alueella sekä monipuolinen elinkeinoelämä. Kunta luo elämisen laatua, viihtyvyyttä ja hyvän ympäristön kunnan asukkaille. Kunnallinen palvelu tuotetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Kunta myy kuntastrategian mukaisesti ne kiinteistöt, joita ei tarvita ydintoiminnan ylläpitämiseen.

Tehtäväalueeseen sisältyvät seuraavat kustannuspaikat: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, toimikunnat, nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, aluelautakunnat, muu keskushallinto, kunnankanslia, IT-toiminnot, verotus, liike- ja riskienhallintajaosto, henkilöstöjaosto, yhteistyötoimikunta, ystäväkuntayhteistyö, kiinteistötuotot sekä tasausmaksu.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Myönteinen työilmapiiri ja hyvinvoiva henkilöstö, joka viihtyy ja kehittyy työssään, on meille tärkeää.	Sairauspoissaoloja mitataan vuosittain ja ne jäävät alle 12 päivään vuodessa.	Sairauspoissaolopäivien määrä/henkilö.
	Panostamme terveydenhuoltoon ja hyvinvointiin, ja tarjoamme henkilöstölle liikunta- ja kulttuuriseteleitä.	
	Henkilöstön hyvinvointia mitataan säännöllisesti jokavuotisella kyselyllä, jota analysoidaan ja seurataan.	Kysely toteutettu (kyllä/ei).
Strategia 2030: Kiinteistömme ja infrastruktuurimme on oltava ilmastotietoisia.	Tarjoamme pyöriä henkilöstön työkäyttöön suurimmissa yksiköissämme ja tarjoamme henkilöstölle helpompia mahdollisuuksia ostaa omia pyöriä.	Henkilöstön työkäyttöön hankittujen pyörien määrä.
		Henkilöstön osuus, joka on hyödyntänyt pyörätua.
Strategia 2030: Kestävät valinnat ja tiedotus ovat itsestäänselvyys.	Tarjoamme ravitsevaa ja laadukasta ruokaa, joka on kestävästi tuotettua ja kuljetettua, ja haluamme vähentää hävikkiä.	Ruokahävikin punnitseminen.
		Lasten määrä (%) jotka syövät kaiken.
		Lasten määrä (%) jotka kertovat, että koululounasta on tarpeeksi paljon.
Strategia 2030: Kunnan asukkaat viihtyvät ja heitä tulee lisää.	Panostamme niin sisäisesti kuin ulkoisesti kunnan, tonttien ja palveluiden markkinointiin.	Lasten määrä (%) jotka kertovat, että koululounas maistuu hyvälle.
		Osallistuminen messuihin (kyllä/ei). Kaikki vapaat, suuremmat tonttialueet on varustettu aluekylteillä (kyllä/ei).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Jatkamme hyvän ja avoimen hallinnon ylläpitämistä tehokkailla työtavoilla ja pyrimme samalla lisäämään digitaalisten välineiden ja (digitaalisten) prosessien käyttämistä mukauttaaksemme toiminnan ajankohtaisiin kestäväen kehityksen tavoitteisiin.

Henkilöstöresurssit 1.1:	2023	2024	2025	2026	2027
kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
hallintojohtaja	1	1	1	1	1
talous- ja henkilöstöjohtaja	1	1	1	1	1
kirjanpitäjä	0,7	0,4	1	1	1
reskontranhoitaja	0,6	0,22	0,5	0,5	0,5
palkkasihteeri	0,6	0,6	1	1	1
IT-vastaava	1	1	1	1	1
selvittäjä	1	1	1	1	1
tiedottaja	1	0,5	1	1	1
osastosihteeri	1	1	1	1	1
kanslisti	0,6	0,6	1	1	1
Yhteensä	9,5	8,32	10,5	10,5	10,5

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Henkilöstöedut hyvinvointi, €/työntekijä	100,00	150,00	150,00	150,00	150,00
Sairauspoissaolopäivät/henkilötyövuosi	13,5	13,5	12,0	12,0	12,0
Nettokustannus €/asukas	280,92	356,72	318,37	325,30	330,84

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	353 778	245 500	313 757	321 601	329 641
TOIMINTAKULUT	-2 142 124	-2 517 798	-2 335 398	-2 393 783	-2 453 628
NETTO	-1 788 346	-2 272 298	-2 021 640	-2 072 182	-2 123 987

Toiminta

Työ- ja elinkeinopalvelut tarjotaan pääasiassa TE-uudistuksen mukaisesti sen alueella Pietarsaaren seudulla. Työttömyys pysyy alhaisena (<4%) ennaltaehkäisevän työn kautta ja yhteistyöllä kolmannen sekä yksityisen sektorin kanssa. Markkinointi ja matkailun kehittäminen tapahtuu yhteistyössä naapurikuntien ja Concordian kanssa. Kunta harjoittaa aktiivista ja monipuolista elinkeinopolitiikkaa paikallisesti sekä alueellisen kehittämissyhtiön puitteissa.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kunnan lähipalveluja täydentävät hyvinvointialueen palvelut sekä yksityiset toimijat ja kolmas sektori.	Työskentelemme sen eteen, että kunnanosien keskustat ovat elinvoimaisia ja tarjoavat lähipalveluja esim. kaupan, huoltoaseman ja ravintolan muodossa.	Monipuolinen palvelu säilytetty (kyllä/ei).
Strategia 2030: Sekä nykyisillä että uusilla yrityksillä on hyvät toimintamahdollisuudet.	Käymme aktiivista vuoropuhelua yritystemme kanssa.	Yritystapaamisten määrä 2025.
	Työpaikkojen omavaraisuus on 80 % ja työttömyys on alle 4 %.	Tilanne per 31.12.
	Vähintään 15 uutta yritystä vuosittain.	Aloitettujen yritysten määrä.
Strategia 2030: Luonto on meille tärkeä resurssi.	Matkailu ja luontomatkailu kehittyvät ja ulkopaikkakuntalaiset löytävät Kruunupyyn.	Osallistumme seudullisiin matkailua edistäviin toimintoihin (kyllä/ei).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Kunta kuuluu Pietarsaaren seudun työllisyys- ja elinkeinopalveluihin. Seutu pyrkii toimivaan ja tehokkaaseen toimintaan, joka hyödyttää sekä asukkaita parhaimmalla tavalla että säilyttää työttömyyden alhaisella tasolla myös jatkossa. Seudun kehittämissyhtiö tarjoaa jatkossakin monipuolisia ja laadukkaita yrityspalveluita ja parantaa jatkuvasti toimintaansa.

Henkilöstöresurssit 1.1:	2023	2024	2025	2026	2027
työllisyysvastaava	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Yhteensä	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

Työllisyysasiat, jotka aikaisemmin ovat olleet Elämänlaatujaoston alla, siirtyvät vuoden 2025 talousarviossa kunnanhallituksen tehtäväalueeseen Elinkeinoelämä ja työllisyys.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Työttömyysaste %	6,3	4,0	4,0	4,0	4,0
Pitkäaikaistyöttömyysaste %	0,31	0,38	0,40	0,40	0,40
Työllisyysaste %		83,2	83,5	83,5	83,5
Uusien yritysten määrä	44	45	50	50	50
Lakkautettujen yritysten määrä	26	35	25	25	25
Concordian kautta perustettujen yritysten määrä	12	15	15	15	15
Nettokustannus €/asukas	35,49	42,84	167,60	171,25	174,16

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	33 018	31 250	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-258 930	-304 163	-1 064 229	-1 090 835	-1 118 106
NETTO	-225 912	-272 913	-1 064 229	-1 090 835	-1 118 106

Toiminta

Ylläpidetään ja kehitetään palveluita Pedersören maaseutulautakunnan vahvistamien tavoitteiden mukaisesti. Kunta pitää tärkeänä, että palvelu säilyy Kruunupyssä.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Muut strategiset tavoitteet.	Kunta järjestää maaseutuhallinnon yhdessä naapurikuntien kanssa.	Maaseutuhallinto järjestetty yhdessä naapurikuntien kanssa (kyllä/ei).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Kunta työskentelee aktiivisesti turvataksaan peruselinkeinojen toimintaedellytykset ja työskentelee täten myös puhtaan, terveellisen ja lähellä kasvatetun ruoan puolesta. Toiminta hoidetaan kustannustehokkaasti ja kannustetaan ilmastotoimiin.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	13,80	15,89	14,70	15,02	15,28

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-87 880	-101 200	-93 350	-95 684	-98 076
NETTO	-87 880	-101 200	-93 350	-95 684	-98 076

Elämänlaatujaosto

Vastuuhenkilöt:

Elämänlaatujaoston jäsenet ja hallintojohtaja

Toiminta

Elämänlaatujaosto tukee kuntalaisten omaa aktiivisuutta. Jaosto luo edellytykset hyvinvoinnille, liikunnalle, aktiiviselle ja monipuoliselle vapaa-ajalle sekä pyrkii lisäämään yhteenkuuluvuutta ja sosiaalista pääomaa kunnassa. Jaosto työskentelee sen eteen, että HYTE-kertoimet pannaan täytäntöön toiminnassa.

Tehtäväalueeseen sisältyvät seuraavat kustannuspaikat: hallinto, vapaa-ajan asiat, kirjasto, kansalaisopisto ja pakolaisten vastaanotto.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Niin nuoret kuin vanhemmat voivat hyvin ja Kruunupyy on Suomen aktiivisimpia kuntia.	Päivitämme hyvinvointistrategian kerran valtuustokaudessa ja seuraamme asetettuja tavoitteita vuosittain.	Voimassaoleva hyvinvointistrategia (kyllä/ei). Vuosittainen hyvinvointiraportti on koottu (kyllä/ei).
Strategia 2030: Järjestötoiminta ja talkoohenki on vahvaa, ja tarjotaan monipuolisia vapaa-ajan vieton mahdollisuuksia.	Panostamme vuosittain 150 euroa/asukas elämänlaadun kohottamiseen (kulttuuri, vapaa-aika, urheilu, kirjasto, kansalaisopisto).	150 euroa/asukas toteutuu (kyllä/ei).
Hyvinvointisuunnitelma 2023–2026.	Jaosto täyttää hyvinvointisuunnitelman mukaisesti jaostolle kuuluvat HYTE-kertoimet.	Täyttyneiden indikaattoreiden määrä.
Muut strategiset tavoitteet.	Jaosto toteuttaa visiotaan, jossa erilaiset toiminnot tekevät yhteistyötä edistääkseen kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.	Yhdessä järjestettyjen yhteistöiden /tapahtumien määrä.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Kehittää edelleen yhteistyötä jaoston eri toimintojen välillä, jotta voidaan tarjota kaikenikäisille kuntalaisille tunne aktiivisuudesta, yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta.

Henkilöstöresurssit 1.1:	2023	2024	2025	2026	2027
vapaa-ajan asiat	2,5	1,05	1	1	1
liikuntainnostaja	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
kirjasto	6	7	7	7	7
kansalaisopisto	2	2	2	2	2
Yhteensä	11,00	10,55	10,4	10,4	10,4

Huomioi, että työllisyysasioiden tilinpäätös vuodelta 2023 ja talousarvio vuodelle 2024 ja myöhemmin ei näy tässä, vaan ainoastaan työllisyys- ja elinkeinopalveluiden alla.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	167,16	196,21	208,91	213,46	217,09

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	299 203	165 270	190 208	194 963	199 837
TOIMINTAKULUT	-1 363 331	-1 415 122	-1 516 778	-1 554 697	-1 593 565
NETTO	-1 064 128	-1 249 852	-1 326 570	-1 359 734	-1 393 728

Toiminta

Elämänlaatujaoston hallinto.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Muut strategiset tavoitteet.	Panostus osallistuvaan budjetointiin tehdään vuoden 2025 aikana.	Osallistuva budjetointi toteutettu (kyllä/ei).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Kehittää edelleen yhteistyötä jaoston eri toimintojen välillä, jotta voidaan tarjota kaikenikäisille kuntalaisille tunne aktiivisuudesta, yhteisöllisyydestä ja osallisuudesta.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	1,13	5,64	4,42	4,51	4,59

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-7 203	-35 940	-28 036	-28 737	-29 455
NETTO	-7 203	-35 940	-28 036	-28 737	-29 455

Toiminta

Luodaan edellytykset urheilutoiminnalle ja terveyttä edistävälle liikunnalle tukemalla kansalaistoimintaa. Edistetään ja tuetaan sekä järjestetään kulttuuritoimintaa kunnassa. On otettava huomioon myös vapaa-ajan toiminta erityisryhmille. Luodaan edellytyksiä nuorisotyön kehittämiseksi ja tuetaan nuorisotoimintaa sekä edistetään nuorisopoliittisia toimenpiteitä. Valistetaan ja kannustetaan kunnan asukkaita terveelliseen ja päihdevapaaseen elämäntapaan. Jaetaan vuosittain avustuksia urheilu-, kulttuuri- ja nuorisosektorilla mahdollisimman oikeudenmukaisella tavalla. Järjestetään molempien kieliryhmien tarpeet täyttävää toimintaa asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi sekä edistetään uusien kuntaan muuttaneiden integroitumista kuntaan.

Kunta jatkaa paitsi vapaa-ajan koordinaattorilla myös osa-aikaisella liikuntainnostajalla, jonka tehtävä koostuu muun muassa yksilöllisten liikuntaneuvojen antamisesta, jotka koskevat harjoittelua, ravintoa ja unta.

Tehtäväalueeseen sisältyvät seuraavat kustannuspaikat: kulttuurityö, urheilutoiminta, nuorisotyö, terveet elämäntavat, hyvinvointi ja harrastustoiminta.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Luonto on meille tärkeä resurssi.	Tuemme ihmisiä houkuttelevien hyvien patikointipolkujen kehittämistä ja kunnossapitoa.	Jaettujen kylttien määrä.
		Luontopolkujen kunnossapitoon annetut avustukset (euroa).
		Tapaaminen luontopolkuaktiivien kanssa (kyllä/ei).
Muut strategiset tavoitteet.	Käydä läpi avustushakemusprosessi, jotta siitä saadaan helpokäyttöisempi.	Valmis avustushakemusprosessi (kyllä/ei).
	Pyritään kehittämään soveltavaa liikuntaa ja lisäämään sen näkyvyyttä.	Kuinka monta kertaa soveltava liikunta on huomioitu.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Kehitetään edelleen kunnan kulttuuritarjontaa jatkamalla jo olemassa olevaa toimintaa sekä sisällyttämällä uusia ideoita. Jatketaan urheilutoiminnan kehittämistä kunnassa. Kehitetään yhdessä yhdistysten kanssa kunnassa olevan toiminnan tarjontaa perusopetuksen 7-9 -luokkalaissille sekä toisen asteen opiskelijoille. Kehitetään edelleen ennalta ehkäisevää päihdetyötä kunnassa. Kehitetään edelleen kunnan hyvinvointitoimintaa. Jatketaan hankerahojen hakemista.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Tapahtumat, määrä	16	16	15	15	15
Osallistujat, määrä	700	680	550	550	550
Nettokustannus €/asukas	41,27	49,45	60,90	62,22	63,28

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	17 539	4 600	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-280 265	-319 610	-386 687	-396 354	-406 263
NETTO	-262 725	-315 010	-386 687	-396 354	-406 263

Toiminta

Kirjaston tehtävänä on Kirjastolain (1492/2016) mukaisesti tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa. Edistää lukemista ja kirjallisuutta. Tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä edistää monipuoliseen lukutaitoon. Tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Tehtäväalueeseen sisältyvät yksiköt pääkirjasto, Teerijärven kirjasto, Alavetelin kirjasto ja kirjastoauto.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kirjasto toimii kansalaisten käyttämänä olohuoneena.	Omatoimiaukiolot lisäävät kirjaston käyttömahdollisuuksia.	Omatoimiaukiolot käytössä kunnassa (kyllä/ei).
Muut strategiset tavoitteet.	Tehdä yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden kanssa lukemisen edistämisen ja kulttuuritoiminnan parissa.	Yhdessä toteutettujen tapahtumien määrä.
	Kehitetään kirjastopalveluja kaikilla palvelupisteillä, ottaen huomioon eri asukasryhmien tarpeet.	Käyntimäärä ja lainaus kasvaa 1 %:lla.
	Yhteistyötä kunnan koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa kirjasto-toiminnan kirjastopolun ja kunnan kulttuurioppilun perusteella.	Toteutettujen yhteistöiden/tapahtumien määrä.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Työskennellä, jotta kirjastolain vaatimat toimintatavoitteet täyttyvät.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Lainaus yhteensä/asukas	14,78	14	15	15	15
Käynnit/asukas	5,92	5	6	6	6
Tapahtumat, määrä	86	80	70	70	70
Tapahtumat, osallistujamäärä	1 467	1 400	1 400	1 400	1 400
Nettokustannus €/laina	5,46	6,21	5,92	6,05	6,15
Nettokustannus €/käynti	13,64	17,40	14,81	15,13	15,51
Nettokustannus €/asukas	80,75	86,99	88,83	90,77	92,31

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	25 369	1 500	1 500	1 538	1 576
TOIMINTAKULUT	-539 418	-555 601	-565 585	-579 725	-594 218
NETTO	-514 049	-554 101	-564 085	-578 187	-592 642

Toiminta

Kruunupyyn kansalaisopisto haluaa käydä jatkuvaa vuoropuhelua kuntalaisten kanssa kurssiehdotuksista ja kurssitarjonnasta. Kylät, ryhmät, yhteenliittymät ja yhdistykset ovat tärkeitä tässä jatkuvassa vuoropuhelussa.

Tehtäväalue vastaa vapaasta sivistyksestä sekä teoreettisilla että käytännöllisillä aihealueilla.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kansalaisopisto ja Kruunupyyn kansalaisopisto luovat yhdessä mielekästä vapaa-ajan tekemistä.	Tarjoamme kurseja 6500 tunnin edestä vuosittain ympäri kuntaa ja ne kiinnostavat sekä nuoria että vanhoja.	Toteutettujen kurssien määrä.
		Toteutettujen kurssien määrä kunnanosittain.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Pyritään lisäämään yhteistyötä kirjaston, vapaa-aikatoimiston, koulutoimen sekä paikallisten yhdistysten kanssa. Kansalaisopisto pyrkii myös järjestämään useampia luentoja ympäri kunta sekä laajentamaan uusien kurssien valikoimaa.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Toteutuneet tunnit/h	6 226	6 500	6 500	6 500	6 500
Suoritettut kurssit	261	300	300	300	300
Osallistujamäärä	3 378 (1 755 netto)	3 900	3 900	3 900	3 900
Eläkeläisiä	384	400	400	400	400
Nettokustannus €/opetustunti	47,58	53,30	55,58	56,97	58,39
Nettokustannus €/kursiosallistuja	87,70	88,83	92,63	94,94	97,32
Nettokustannus €/asukas	46,54	54,39	56,89	58,13	59,12

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	118 588	113 170	117 100	120 028	123 028
TOIMINTAKULUT	-414 839	-459 623	-478 347	-490 306	-502 563
NETTO	-296 250	-346 453	-361 247	-370 278	-379 535

Elämänlaatujaosto, pakolaisten vastaanotto

Vastuuhenkilö:
Hallintojohtaja

Toiminta

Että kunta jatkossakin toimii humanitäärisesti ja vastaanottaa vuosittain tietyn määrän kiintiöpakolaisia yhdessä Pietarsaaren seudun muiden kuntien kanssa. Pakolaisten lisäksi myös muut uussuomalaiset saavat tukea.

Kunta tekee yhteistyötä seudun kuntien kanssa kotouttamisyksikön kautta, joka vastaa pakolaisten ohjauksesta ja kotouttamisesta.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Hyvinvointisuunnitelma 2023–2026.	Vuosittainen asiantuntijaryhmän tapaaminen, jossa on edustajia kunnasta, kansanopisto Kvarnenista ja Kotouttamisyksiköstä, koskien kotouttamista edistäviä yhteistyömalleja.	Vuosittainen tapaaminen pidetty (kyllä/ei).
Muut strategiset tavoitteet.	Kunta jatkaa pakolaisten vastaanottamista ja edistää aktiivista kotouttamista yhteistyössä kotouttamisyksikön kanssa.	Vastaanotettujen pakolaisten määrä.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Kunta jatkaa pakolaisten vastaanottamista ja kantaa humanitääristä vastuuta. Keskiössä on hyvä kotouttaminen. Myös muut uussuomalaiset saavat tukea.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Suunniteltu määrä kiintiöpakolaisia	12	12	12	12	12
Vastaanotetut kiintiöpakolaiset	13				
Nettokustannus €/asukas	-2,53	-0,26	-2,12	-2,17	-2,21

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	137 707	46 000	71 608	73 398	75 233
TOIMINTAKULUT	-121 606	-44 348	-58 123	-59 576	-61 065
NETTO	16 101	1 652	13 485	13 822	14 168

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset:

Sivistyslautakunnan jäsenet ja
sivistystoimenjohtaja

Toiminta

Sivistyslautakunta järjestää korkealuokkaista varhaiskasvatusta ja esiopetusta sekä edistyksellistä perusopetusta ja lukiokoulutusta. Kiinteistöjen on oltava turvallisia ja käytännöllisiä.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Luoda kehittynyt ja kestävä yhteistyö koko sivistystoimessa, varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen. Jatketaan kunnan oppimisympäristöjen kehittämistä ja suunnittelua kaikille kieliryhmille.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
hallinto	7,27	5,97	3,8	3,8	3,8
varhaiskasvatus	62,24	59,8	68,39	68,39	68,39
esiopetus	11,2	13,7	11,23	10,2	10,2
perusopetus	74,4	73,8	56,2	57,2	57,2
muu perusopetus	0	0	7,1	6,1	6,1
lukio	12	13	13	13	13
Yhteensä	167,11	166,27	159,72	158,69	158,69

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Asukasluku	6 366	6 370	6 350	6 370	6 420
Nettokustannus €/asukas	2 261,57	2 275,16	2 449,42	2 502,78	2 545,40

Lautakunnan taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	762 014	662 689	509 774	522 518	535 581
TOIMINTAKULUT	-15 159 171	-15 155 483	-16 063 618	-16 465 209	-16 877 047
NETTO	-14 397 158	-14 492 794	-15 553 843	-15 942 690	-16 341 466

Hallinto

Vastuhenkilö:
Sivistystoimenjohtaja

Toiminta

Toimiva yhteistyö eri yksiköiden välillä ja kokonaisajattelun toteuttaminen henkilöstön keskuudessa. Luodaan yksiköille edellytykset saavuttaa tavoitteensa. Uuden palkkaohjelma Unit4:n käytön kehittäminen. Sisäinen kehitysprojekti koskien opintoasioidemme hallintaohjelmaa (MultiPrimus), mukaan lukien prosessirutiinien kehittäminen erityisesti tilastoinnin, sisäisen valvonnan ja yhteisten työskentelykäytäntöjen osalta. Uusien käytäntöjen käyttöönotto työkuvausten, dokumentoinnin ja täydennyskoulutusten seurannan suhteen.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Muut strategiset tavoitteet.	Hallinto kehittää opintoasioiden hallintaohjelmaa MultiPrimus (luokat 1-9 + lukio) ja ottaa käyttöön työprosessien ja dokumentoinnin rutiinit.	Kurssien määrä.
		Tietokantasiivous toteutettu (kyllä/ei).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Luoda kehittyneitä ja kestäviä yhteistyö koko sivistystoimessa, varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen. Jatketaan kunnan oppimisympäristöjen kehittämistä ja suunnittelua kaikille kieliryhmille.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1	1
kanslisti, osastosihteeri	1,7	1,7			
kanslisti			0,8	0,8	0,8
osastosihteeri			1	1	1
varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
kiertävä erityisopettaja/ped.ohjaaja	2	2			
ulkopedagogiikka	1,3				
kirjanpitäjä	0,3	0,3			
Yhteensä	7,27	5,97	3,8	3,8	3,8

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	85,04	69,60	64,01	65,40	66,55

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	22 853	135 901	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-564 222	-579 275	-406 446	-416 607	-427 231
NETTO	-541 369	-443 374	-406 446	-416 607	-427 231

Toiminta

Varhaiskasvatus, joka edistää tasa-arvoa, yhdenvertaista kohtelua ja monimuotoisuutta, joka vahvistaa lapsen osallisuutta osallistavien periaatteiden ja varhaisten tukitoimenpiteiden kautta. Varhaiskasvatusta sekä ruotsin- että suomenkielisille perheille. Pedagogisen johtajuuden ja pedagogisen osaamisen jatkuva kehittäminen työryhmissä.

Käsittää varhaiskasvatusta yksiköissä: Slottebo, Rävlyan, Kvarnbo, Nalle Maja-Lilla My, Jeussen, Solrosen, Sjöglinten, Näckrosen, Strandfyren-Rantamajakka ja Småbo.

Erityisopetus: kiertävä erityisopettaja.

Lasten kotihoidon tuki Kelan kautta, rahoitus varhaiskasvatuksen talousarviossa.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Varhaiskasvatus ja esikoulu ovat maan parhaita ja luovat vakaan perustan lapsen elämälle tuoreimpien tutkimusten pohjalta.	Vahvat yksiköt varhaiskasvatuksessa sitoutuneella henkilöstöllä, jotka tarjoavat vuoroa ruotsiksi ja suomeksi, ja niiden täydennyksenä on pienemmät yksiköt kylissä.	Henkilöstömitoitus toteutettu (kyllä/ei). Pätevän henkilöstön osuus (%).
	Teerijärven ja Kruunupyyn varhaiskasvatuksen yksiköt keskitetään entisestään, jotta keskusta-alueella kohden ei ole enempää kuin kaksi suurempaa yksikköä.	Esikoulut uuteen Teerijärven kouluun ja Keskuskouluun (kyllä/ei).
	Luonto on lähellä ja ulkopedagogiikka on työväline kaikissa varhaiskasvatuksissa, mutta myös erityisissä ulkoiluyksiköissä.	Ulkopedagogiikkaa kaikissa päiväkodeissa (kyllä/ei). Ulkoiluyksiköiden määrä.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Näckrosenin päiväkodin peruskorjauksen suunnittelu ja rakennustöiden aloitus Teerijärvellä.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
varhaiskasvatuksen ohjaajat	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
päiväkodit	60,44	58	64,79	64,79	64,79
kiertävä erityisopettaja			1,2	1,2	1,2
kiertävä pedagoginen ohjaaja			0,6	0,6	0,6
Yhteensä	62,24	59,8	68,39	68,39	68,39

Per 31.12.	2023	2024	2025
Lasten määrä, Slottebon päiväkoti	22	14	14
Lasten määrä, Ulkoilmapäiväkoti Rävlyan	0	12	12
Lasten määrä, Kvarnbon päiväkoti	64	66	66
Lasten määrä, Nalle Maja-Lilla My	9	20	20
Lasten määrä, Jeussenin päiväkoti	7	8	8
Lasten määrä, Solrosenin päiväkoti	85	65	65
Lasten määrä, Sjöglimtenin päiväkoti	19	15	15
Lasten määrä, Näckrosenin päiväkoti	20	25	25
Lasten määrä, Rantamajakan päiväkoti	9	10	10
Lasten määrä, Småbon päiväkoti	8	8	8
Lasten määrä yhteensä kunnan yksiköissä	243	243	243

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/lapsi	15 955,82	16 781,85	19 226,36		
Nettokustannus €/asukas	609,06	640,19	735,75	751,77	764,57

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	369 973	213 600	280 878	287 900	295 097
TOIMINTAKULUT	-4 247 238	-4 291 589	-4 952 884	-5 076 706	-5 203 623
NETTO	-3 877 265	-4 077 989	-4 672 006	-4 788 806	-4 908 526

Esiopetus

Vastuhenkilö:

Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminta

Lapsen etu keskiössä. Toiminta, joka rakentuu keskinäiseen kunnioitukseen, huolenpitoon ja asianmukaisiin oppimisympäristöihin sekä tukee työtä väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää vastaan. Pedagogisen johtajuuden ja pedagogisen osaamisen jatkuva kehittäminen työryhmissä.

Erityisopetus: kiertävä erityisopettaja.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Varhaiskasvatus ja esikoulu ovat maan parhaita ja luovat vakaan perustan lapsen elämälle tuoreimpien tutkimusten pohjalta.	Esikoulu järjestetään läheisessä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa, ja pedagogista toimintatapaa kehitetään.	Yhteisten jatkokoulutusten määrä.
	Luonto on lähellä ja ulkopedagogiikka on työväline kaikissa esikouluissa ja varhaiskasvatuksessa, mutta myös erityisissä ulkoiluyksiköissä.	Ulkopedagogiikkaa sovelletaan kaikissa esikouluissa (kyllä/ei).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Teerijärven esikoulun ja koulun rakentaminen. Työtiimit keskiössä arvioinnissa ja kehityksessä.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
esiopetuksen ohjaajat	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
esikoulut	10	12,5	9,03	8,0	8,0
kiertävä erityisopettaja			0,6	0,6	0,6
kiertävä pedagoginen ohjaaja			0,4	0,4	0,4
Yhteensä	11,2	13,7	11,23	10,2	10,2
Per 31.12.	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten määrä, Slottebon esikoulu	19	24	25	25	21
Lasten määrä, Solrosenin esikoulu	26	27	17	15	19
Lasten määrä, Dagdkåpanin ja Liljanin esikoulu (31.5.24)	35	23	17	15	8
Lasten määrä yhteensä kunnan yksiköissä	80	74	59	55	48
Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/lapsi	10 584,96	12 882,97	14 852,97	17 444,50	
Nettokustannus €/asukas	123,04	119,32	128,65	131,45	133,69
Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	26 157	0	7 000	7 175	7 354
TOIMINTAKULUT	-809 444	-760 095	-823 913	-844 511	-865 624
NETTO	-783 287	-760 095	-816 913	-837 336	-858 269

Toiminta

Kestävä toiminta koskien ympäristöä, taloutta ja hyvinvointia, joka edistää kaikkien oppilaiden niin tunnepohjaista kuin kognitiivista kehitystä. Kunta seuraa kestävän opetuksen mallia, jossa ATK-laitteiden, kestävien kuljetusten, ulkopedagogiikan ja pitkän aikavälin työ Vihreän lipun mukaan on perustana kehitykselle. Henkilöstöä jatkokoulutetaan säännöllisesti ja hyödynnetään kunnassa olevaa huippuosaamista. Panostetaan koulupoissaolojen hillitsemiseen läheisellä yhteistyöllä oppilashuollon kanssa. Kunnan uusi toimintasuunnitelma erityislahjakkaille otetaan käyttöön ja kehitetään. Tavoitteena on luoda edellytykset toteuttaa opetussuunnitelmaa ja antaa oppilaillemme hyvä kognitiivinen ja tunneperäinen perusta jatko-opintoja varten. Priorisoidaan tavoite täyttää kaikki HYTE-kertoimet.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Vahvat koulut, sitoutuneet opettajat ja korkeatasoinen opetus houkuttaa oppilaita myös muualta.	Oppilaat ja opettajat voivat hyvin moderneissa, hyvin hoidetuissa ja turvallisissa kouluissa.	Hyte 12: Poissaolopäivien määrä verrattuna edellisvuoteen. Hyte 11: Kysely turvallisuudesta toteutettu (kyllä/ei).
	Tarjoamme ulkopedagogiikkaa koko perusopetuksessa.	Työsuunnitelman arviointi. Ulkoilupäivien määrä/koulu.
	Kunnassa on kielikylpy-yksikkö ja/tai suomenkielinen koulu.	Suunnittelu toteutettu (kyllä/ei).
	Yhteistyötä vahvistetaan kunnan kaikkien kuudesluokkalaisten välillä, jotta siirto yläasteelle on helpompaa.	Yhteiset tapahtumat, vierailupäivät ym (kyllä/ei).
Strategia 2030: Kunnan lähipalveluja täydentävät hyvinvointialueen palvelut sekä yksityiset toimijat ja kolmas sektori.	Työskentelemme sen eteen, että oppilashuolto kehittyy ja on lähellä oppilaita.	Koulukohtaiset oppilashuolto-suunnitelmat arvioidaan (kyllä/ei). Tapaamisten määrä, monialaiset ryhmät.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Teerijärven esikoulun ja koulun rakentaminen. Pitkäkestoinen työ kestävän kehityksen opetuksen parissa jatkuu. Vahvistetaan yhteistyötä sivistyksen kaikkien yksiköiden välillä. Jatketaan oppimisympäristöjen suunnittelua ja kehitystä kunnan kaikille kieliryhmille.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
rehtori	4	4	4	4	4
lehtori, luokanopettaja, tuntiopet.	46	48	36	36	36
opettaja (valmistava opetus)		1	1	1	1
opinto-ohjaaja	1	1	1	1	1
erityisopettaja	10	8	7	7	7
koulunkäyntiavustaja	12,5	11	5,9	6,9	6,9
koulunkäyntiavustaja (valmistava op.)	0,6		0,6	0,6	0,6
kanslisti	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7
Yhteensä	74,4	73,8	56,2	57,2	57,2

Per 31.12.	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten määrä, Keskuskoulu luokat 1-6	151	147	152	154	141
Lasten määrä, Alavetelin koulu luokat 1-6	142	142	136	118	121
Lasten määrä, Teerijärven koulu luokat 1-6	109	109	103	100	89
Lasten määrä, Ådalenin koulu luokat 7-9	242	239	225	210	206
Lasten määrä yhteensä kunnan yksiköissä	644	637	616	582	557

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/oppilas	10 881,24	10 963,76	11 632,16	12 619,49	13 515,54
Nettokustannus €/asukas	1 100,77	1 096,38	1 128,41	1 152,99	1 172,61

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	119 065	123 260	46 001	47 151	48 330
TOIMINTAKULUT	-7 126 586	-7 107 175	-7 211 410	-7 391 695	-7 576 488
NETTO	-7 007 521	-6 983 915	-7 165 409	-7 344 544	-7 528 158

Toiminta

Kruunupyö järjestää perusopetusta toimintarajoitteisille henkilöille, siten että yksittäisen oppilaan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon esimerkiksi järjestämällä erityisopetusta. Opetus järjestetään omatoimisesti Alavetelin resurssiluokassa tai yhteistyössä toisen kunnan/kaupungin kanssa, ensisijaisesti Pietarsaari/Kyrkostrand skolassa, mutta myös Kokkola/Villan koulussa.

Kunta tekee yhteistyötä Kokkolan ja Kaustisen kanssa suomenkielisten oppilaiden opetuksen järjestämiseksi voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Sopimukset arvioidaan ja tarkastetaan vuosittain sopimusten osapuolten kanssa. Kruunupyön kunta tukee suomenkielisten ja kaksikielisten oppilaiden koulunkäyntiä kunnan ruotsinkielisissä kouluissa, jos huoltajat ovat kiinnostuneita ruotsinkielisestä perusopetuksesta lapsilleen.

Kunta tekee yhteistyötä muiden kuntien kanssa niiden oppilaiden osalta, jotka saavat perusopetuksensa Kruunupyössä, vaikka heillä on muu kotikunta.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Muut strategiset tavoitteet.	Alavetelin koulun resurssiluokan opetustiimi koostuu kahdesta erityisopettajasta sekä pätevistä koulunkäyntiavustajista.	Oppilaiden määrä.
	Erytisopetuksessa kehitetään myös NEPSYoppilaiden opetuksen työtapaa.	Erytisopettajien ja koulunkäyntiavustajien määrä.
		Yhteisten jatkokoulutuksien määrä.
	Toteutetaan suomenkielisten oppilaiden perusopetuksen suunnitelmaa. Suomenkielisellä koulujaostolla on aktiivinen rooli kunnan päätöksenteossa ja suomenkielisen koulun työryhmä jatkaa työtään selvittääkseen mahdollisuuksia rakentaa suomenkielinen koulu Kruunupyöhyn.	Suunnitelma tehty (kyllä/ei).
	Kruunupyö tekee joustavaa yhteistyötä muiden kuntien kanssa laadukkaan perusopetuksen järjestämiseksi oppilaille, joilla on toinen kotikunta, mutta jotka silti saavat ruotsinkielisen perusopetuksensa Kruunupyössä.	Oppilastilasto, oppilaiden määrä, joilla muu kotikunta kuin Kruunupyö.
	Yhteistyö kattaa myös ne oppilaat, joiden kotikunta on Kruunupyö, mutta jotka erityisistä syistä saavat ruotsinkielisen perusopetuksensa toiselta opetuksen järjestäjältä.	Oppilastilasto, kruunupyöläisten oppilaiden määrä muissa kunnissa.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Äidinkielenään suomea puhuvien oppilaiden sopivimman oppimisympäristön suunnittelu jatkuu. Kaikki vaihtoehdot huomioidaan toistaiseksi.

Resurssiluokan toimintaa kehitetään edelleen Alavetelissä ja myös opetusmalleja vuosiluokille 7-9 otetaan käyttöön oppilaiden yksilöllisten tarpeitten mukaan. Kehitystyö NEPSY-oppilaiden tukemista varten jatkuu.

Joustava yhteistyö jatkuu edelleen muiden kuntien ja opetuksen järjestäjien kanssa ruotsinkielisen perusopetuksen tiimoilta.

Per 31.12.	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten määrä, toimintarajoitteiset lapset/henkilöt	6	7	5	5	5
Lasten määrä, suomenkieliset	68	71	70	70	70
Lasten määrä, muut	5	5	5	5	5
Lasten määrä yhteensä kunnan yksiköissä	79	83	80	80	80

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
erityisopettaja			2	2	2
koulunkäyntiavustaja			5,1	4,1	4,1
Yhteensä	0,0	0,0	7,1	6,1	6,1

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintarajoitteiset lapset/henkilöt					
TOMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-54 096	-89 808	-402 724	-412 792	-423 112
NETTO	-54 096	-89 808	-402 724	-412 792	-423 112

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Suomenkieliset muissa kouluissa					
TOMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-612 512	-617 216	-601 000	-616 025	-631 426
NETTO	-612 512	-617 216	-601 000	-616 025	-631 426

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Lasten määrä, muut					
TOMINTATUOTOT	55 032	60 000	60 000	61 500	63 038
TOIMINTAKULUT	93	-46 000	-60 000	-61 500	-63 038
NETTO	55 125	14 000	0	0	0

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	96,05	108,79	158,07	161,51	164,26

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	55 032	60 000	60 000	61 500	63 038
TOIMINTAKULUT	-666 515	-753 024	-1 063 724	-1 090 317	-1 117 575
NETTO	-611 483	-693 024	-1 003 724	-1 028 817	-1 054 537

Toiminta

Lukiota kehitetään tietokeskukseksi, jolla on monipuolinen opintojaksotarjonta. Lentolinjaa, metsästys- ja luontolinjaa, musiikkiopintoja ja kansainvälistä yhteistyötä kehitetään edelleen. Yhteistyötä muiden lukioiden, kansanopistojen, työelämän ja korkeakoulujen kanssa, jonka tarkoituksena on opintomodulien suorittaminen lukion ulkopuolella. Solmitaan kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä opettajien ja opiskelijoiden hankkeiden kautta. Rekrytoidaan opiskelijoita omasta kunnasta ja kuntien välisesti.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Vahvat koulut, sitoutuneet opettajat ja korkeatasoinen opetus houkuttaa oppilaita myös muualta.	Oppilaat ja opettajat voivat hyvin moderneissa, hyvin hoidetuissa ja turvallisissa kouluissa.	Hyte 12: Poissaolopäivien määrä verrattuna edellisvuoteen.
		Hyte 11: Kysely turvallisuudesta toteutettu (kyllä/ei).
	Lukio houkuttaa vähintään 50 % kustakin vuosiluokasta ja vähintään 20 % vuosiluokan oppilaita tulee muualta.	Hakijoiden määrä kotikunnan mukaan. Opiskelijoiden määrä kotikunnan mukaan.
Strategia 2030: Kunnan lähipalveluja täydentävät hyvinvointialueen palvelut sekä yksityiset toimijat ja kolmas sektori.	Työskentelemme sen eteen, että oppilashuolto kehittyy ja on lähellä oppilaita.	Koulukohtainen oppilashuolto-suunnitelma arvioidaan (kyllä/ei).
		Tapaamisten määrä, monialaiset ryhmät.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Lukio jatkaa opetuksen, hyvinvoinnin ja kouluviihtyvyyden sekä markkinoinnin kehittämistä. Panostamme erityisesti kestävään kehitykseen, vastuuseen ja hyvinvointiin. Valmistaudumme ylioppilaskirjoitusten muutoksiin ja työstimme lukiolle laatustrategiaa yhdessä Team Nordin ja Vi7:n kanssa.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
rehtori	1	1	1	1	1
lehtori	10	11	11	11	11
opinto-ohjaaja	1	1	1	1	1
Yhteensä	12	13	13	13	13
Per 31.12.	2023	2024	2025	2026	2027
Opiskelijoiden määrä	121	126	130	130	130
Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/opiskelija	11 824,67	11 066,64	10 371,90	10 631,19	10 896,97
Nettokustannus €/asukas	224,75	218,90	212,34	216,96	220,66
Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	168 933	129 928	115 895	118 792	121 762
TOIMINTAKULUT	-1 599 719	-1 524 325	-1 464 242	-1 500 848	-1 538 369
NETTO	-1 430 785	-1 394 397	-1 348 347	-1 382 055	-1 416 607

Toiminta

Kuntayhtymä Kvarnen vahvistaa asemaansa aktiivisena sivistäjänä vapaan sivistystyön puitteissa, yhteistyökumppanina seudun lukioiden kanssa sekä hankevastaavana. Eri yksiköt (Kansanopisto ja Kruunupyyn kansalaisopisto) tekevät työtä omalla identiteetillään. Synergiaetuja saadaan yhteisillä toiminnoilla hallinnossa, taloudessa, tekniikassa ja kehittämisessä.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Muut strategiset tavoitteet.	Ylläpidetään ja kehitetään yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa vapaan sivistyksen parissa sekä toisen asteen opetuksessa.	Yhteistöiden määrä.
	Tehostetaan toimintaa ja etsitään uusia tulonlähteitä mm. hankerahoituksen muodossa.	Saadut avustukset eri toimijoilta.
	Reagoidaan edelleen toiveisiin ja mukautetaan kurssitoimintaa kysynnän mukaan.	Toteutuneet opintoviikot. Tarjottavien uusien kurssien määrä.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Asuntolalle suurempi kapasiteetti sekä joustava opetus suuremmissa tiloissa. Oppilasvirta on edelleen hyvä, mikä johtaa lisääntyneeseen asuntolatarpeeseen ja kurssitarjontaan.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	22,85	21,98	22,20	22,69	23,07

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-145 448	-140 000	-141 000	-144 525	-148 138
NETTO	-145 447	-140 000	-141 000	-144 525	-148 138

TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset:

Teknisen ja ympäristölautakunnan jäsenet ja tekninen johtaja

Toiminta

Lautakunnan tavoite on suunnitella, rakentaa ja ylläpitää fyysistä ympäristöä, niin että turvataan vakaa ja terve kehitys. Korostamme asiakkaittemme sujuvaa ja hyvää palvelua.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Luoda pitkän aikavälin strategia koko tekniselle sektorille. Jatketaan työtä energiankäytön tehostamisessa kiinteistöissämme. Ennalta ehkäisevät toimenpiteet kiinteistöjen elinkaaren pidentämiseksi sekä toteutetaan sellaiset toimenpiteet, jotka estävät vakavat ja kalliit vahingot rakennuksiin.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
hallinto	2,75	2,65	3	3	3
rakennukset	10	10	9	9	9
liikenneväylät, ym. julkiset alueet ja konekeskus	2,5	2,5	3	3	3
ympäristöasiat	1,08	1,08	1	1	1
rakennusasiat	2,61	1,78	2	2	2
Yhteensä	18,94	18,01	18	18	18

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Asukasluku	6 366	6 370	6 350	6 370	6 420
Nettokustannus €/asukas	-15,19	-16,42	-18,85	-13,61	-13,84

Lautakunnan taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	3 792 262	3 968 464	4 033 242	4 134 072	4 237 424
TOIMINTAKULUT	-3 695 557	-3 863 875	-3 913 519	-4 047 356	-4 148 540
NETTO	96 704	104 589	119 723	86 716	88 884

Hallinto

Vastuhenkilöt:

Tekninen johtaja

Toiminta

Tarjotaan tehokas hallinto tekniselle ja kiinteistöjen hallinnolle sekä mittaus- ja kaavoitustoimelle. Korostetaan asiakkaidemme sujuvaa ja hyvää palvelua. Vesihuollosta huolehtii Kronoby Vatten och Avlopp Ab, Ab Terjärv Vatten och Avlopp, Nedervetil Vattenandelslag osuuskunta, Andelslaget Söderby Vatten osuuskunta ja Brännkärr Backända Vattenandelslag osuuskunta. Kaukolämmön osalta lämmönjakelu hoidetaan Kronoby Energiandelslag osuuskunnan kautta. Kunnan kiinteistöjen sähköenergia on kilpailutettu, ja 1.4.2024 alkaen sähköenergian toimittaa Kruunupyyn Sähkölaitos Oy. Sähkön jakelu tapahtuu Kruunupyyn Sähkölaitoksen ja Herrforsin kautta kuten aiemmin.

Tehtävälueeseen kuuluvat tulosyksiköt kanslia sekä mittaus ja kaavoitus.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kauniit asuntoalueet houkuttavat uudisrakentajia.	Meillä on hyvä valikoima asuintontteja ja autamme muuttajia asunnon löytämisessä ja käytännön järjestelyissä.	Vuokrattujen tonttien määrä.
Strategia 2030: Niin nuoret kuin vanhemmat voivat hyvin ja Kruunupyyn on Suomen aktiivisimpia kuntia.	Uudisrakentamisessa tai peruskorjauksessa panostamme 20 000 euroa tai vähintään 1 % kustannuksista taiteeseen.	Taiteeseen panostettu euromäärä koko kunnassa.
Strategia 2030: Kunnan asukkaat viihtyvät ja heitä tulee lisää.	Tarjoamme yrityksillemme mahdollisuuden näkyvyyteen valtateitä pitkin.	Vuokrattujen paikkojen määrä mainoskylteissä.
Strategia 2030: Kiinteistömmme ja infrastruktuurimme on oltava ilmastotietoisia.	Arvioimme hiilijalanjäljen kun rakennamme uutta tai peruskorjaamme.	Pyydettyjen raporttien määrä uudisrakentamisessa/peruskorjauksessa.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Jatketaan tulevien yritysalueiden suunnittelua. Jatketaan työtä tiealueiden lunastamisessa sekä hulevesisuunnittelua.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
tekninen johtaja	1	1	1	1	1
osastosihteeri	0,5	0,5	1	1	1
kiinteistösihteeri	0,5	0,3			
kaavoittaja	0,75	0,85	1	1	1
Yhteensä	2,75	2,65	3	3	3

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	62,84	48,32	51,60	52,73	53,63

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	18 081	5 500	5 495	5 632	5 773
TOIMINTAKULUT	-418 115	-313 324	-333 179	-341 508	-350 046
NETTO	-400 034	-307 824	-327 684	-335 876	-344 273

Rakennukset

Vastuhenkilö:

Tekninen johtaja

Toiminta

Tehokkaalla hoidolla ylläpidetään riittävää kuntotasoa niille rakennuksille, joita kunta hallinnoi eri tarkoituksia varten.

Tehtäväalue kattaa kunnan rakennusten ja tilojen sekä liikuntapaikkojen käyttökustannukset. Teknisen isännöitsijän palkasta noin 30 % myydään Kronoby bostäderille. Tehtäväalue sisältää kiinteistöhoitajien palkat. Kunkin kiinteistön käyttäjät laativat talousarvion siivoukustannuksista. Vuonna 1999 otettiin käyttöön sisäiset vuokrat, joihin sisältyvät myös poistokustannukset sekä hallinnollinen osuus, jonka tarkoitus on kattaa hallintokustannukset. Tekninen ja ympäristölautakunta vahvistaa perusteet vuokraveloitukselle. Hyvinvointialueen vuokrat vahvistetaan heidän vuokrasopimusten mukaisesti, jossa myös indeksitarkastus on huomioitu.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kiinteistömme ja infrastruktuurimme on oltava ilmastotietoisia.	Uusimme niin katuvalaistuksen kuin sisävalaistuksen LEDiin.	Hankittujen LED-valaisimien määrä vuoden aikana (sisätiloissa).
	Henkilöstön tulee voida käyttää omia sähköautojaan ja rakennamme sähköautojen latausinfra kiinteistöihimme.	Rakennettujen latauspisteiden määrä.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Tehdään loppuun pitkän aikavälin suunnitelma kunnan rakennusten ylläpidosta.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
kiinteistövastaava	1	1	1	1	1
tekninen isännöitsijä	1	1	1	1	1
aluevastaava	0,5	0,5			
osastosihteeri	0,5	0,5			
rakennustyöntekijä	2	2	2	2	2
kiinteistöhuoltaja	5	5	5	5	5
Yhteensä	10	10	9	9	9

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Rakennukset yhteensä, sis. varastot	57 kpl	57 kpl	53 kpl	45 kpl	45 kpl
Kerrosala yhteensä	40 703 m ²	40 703 m ²	37 913 m ²	33 000 m ²	33 000 m ²
Kokonaismäärä	160 446 m ³	160 446 m ³	149 571 m ³	133 000 m ³	133 000 m ³
Nettokustannus €/asukas	-255,90	-273,67	-287,17	-293,43	-298,42

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	3 537 373	3 707 190	3 794 931	3 889 804	3 987 049
TOIMINTAKULUT	-1 908 296	-1 963 908	-1 971 381	-2 020 666	-2 071 182
NETTO	1 629 077	1 743 282	1 823 550	1 869 139	1 915 867

Liikenneväylät, muut yleiset alueet ja konekeskus

Vastuhenkilöt:
Tekninen johtaja

Toiminta

Ylläpidetään kohtuullinen kuntotaso, jossa lähtökohtana ovat teiden liikennemäärät. ELY-keskuksen kanssa työskennellään paremman liikenneturvallisuuden puolesta. Yhteistoiminnassa kunnan asukkaiden kanssa pidetään uimarannat ja viheralueet hyvässä kunnossa kunnan asukkaiden viihtyvyyden parantamiseksi. Säilytetään kohtuullinen tuotto kunnan metsistä kestäväällä metsänhoidolla, joka perustuu metsänhoitosuunnitelmaan.

Tehokkaalla ylläpidolla pidetään kunnan välineet kunnossa. Pienemmät hitsaus-, korjaus- ja LVI-työt hoidetaan itse sekä myydään palveluita teiden ylläpitoon, vesi- ja jätehuoltoon yms.

Tehtäväalue kattaa rakennuskaavatiet, yksityistiet, tievalaistuksen, yleiset alueet, joita ovat: puistot ja viheralueet, urheilukentät ja -kaukalot, sähkövalaistut radat, uimarannat, maa- ja metsätaloustoimitilat, jätteenkäsittelypaikat, joita ovat: vastaanottoaikat/maankaatopaikat sekä yksiköt korjaamot ja koneet.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Maantieliikenteen yhteydet mahdollistavat nopean työmatkaliikkumisen.	Työskentelemme sen eteen, että tiekunnossapitoa tehostetaan, jotta tiet ovat turvallisia sekä kesällä että talvella.	Meneillään olevien hankkeiden määrä.
Strategia 2030: Edustava vaikutelma kutsuu vierailulle ja kuntaan muuttoon.	Työskentelemme sen eteen, että kolme kuntakeskustamme antavat kuntalaisille ja ohikulkijoille houkuttelevan ja kauniin vaikutelman.	Toteutetut hankkeet viheralueilla.
	Hoidamme omat viher- ja ulkoalueet.	Viheralueiden huoltosuunnitelma tehty (kyllä/ei).
Strategia 2030: Kiinteistömme ja infrastruktuurimme on oltava ilmastotietoisia.	Uusimme niin katuväläistuksen kuin sisävalaistuksen LEDiin.	Hankittujen LED-valaisimien määrä vuoden aikana (ulkona).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Jatketaan tievalaisimien vaihtoa LED-valoihin. Uuden hallin rakentaminen saatetaan loppuun.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
tie- ja aluevastaava	0,5	0,5	1	1	1
teiden ja alueiden työnjohtaja	1	1	1	1	1
huolto- ja korjaamotyöntekijät	1	1	1	1	1
Yhteensä	2,5	2,5	3	3	3

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Nettokustannus €/asukas	118,60	150,88	147,20	150,40	152,96

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	161 655	162 000	162 386	166 446	170 607
TOIMINTAKULUT	-916 694	-1 123 088	-1 097 078	-1 124 505	-1 152 618
NETTO	-755 039	-961 088	-934 692	-958 059	-982 011

Toiminta

Toimintaa harjoitetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, luonnontaloudellisesti kestävä ja monipuolisen ympäristön säilyttämiseksi, ja sen puolesta, että kunnan asukkaille voidaan tarjota turvallinen ja terveellinen ympäristö sekä hyvät eläinlääkäripalvelut.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Peruslinkeinot ovat Kruunupyyn luonnollisia voimavaroja.	Meillä on joustavat ja selkeät ympäristölupaprosessit ja muutoinkin hyvä ympäristöhallinto.	Lupa- ja ilmoituspäätösten määrä.
		Annettujen lausuntojen määrä.
		Valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten määrä.
Strategia 2030: Kestävät valinnat ja tiedotus ovat itsestäänselvyys.	Työskentelemme biologisen monimuotoisuuden puolesta ja torjumme joka kesä haitallisia vieraskasvilajeja. Torjumme myös vieraseläinlajeja.	Torjuntapaikkojen määrä.
		Annamme vuosittain avustuksia järvien kunnostuksiin tai muihin tärkeisiin ympäristöhankeisiin. Myönnettyjen avustusten määrä. Ympäristöhanke kustannus/asukas (euroa).

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Ympäristönsuojelu on edelleen oman kunnan tehtävä. Hoidetaan lakisäätöiset tehtävät. Valvonta hoidetaan valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti käytettävissä olevilla resursseilla. Valmistellaan uuden henkilöstön palkkaamista kun ympäristönsuojelusihteri siirtyy eläkkeelle. Ostetaan edelleen palveluita Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollolta.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
ympäristönsuojelusihteri	1	1	1	1	1
kaavoittaja	0,08	0,08			
Yhteensä	1,08	1,08	1	1	1

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Ympäristöhuolto					
TOMINTATUOTOT	18 042	15 973	15 969	16 368	16 777
TOIMINTAKULUT	-113 338	-128 411	-131 179	-134 458	-137 820
NETTO	-95 297	-112 438	-115 210	-118 090	-121 043

Terveysvalvonta, ostopalvelu					
TOMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-63 947	-60 085	-60 987	-62 512	-64 074
NETTO	-63 947	-60 085	-60 987	-62 512	-64 074

Eläinlääkintähuolto, ostopalvelu					
TOMINTATUOTOT	329	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-101 974	-129 134	-160 724	-164 742	-168 861
NETTO	-101 645	-129 134	-160 724	-164 742	-168 861

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Lupa- ja ilmoituspäätösten määrä	7	7	7	7	7
Annettujen lausuntojen määrä	12	12	12	12	12
Valvontasuunnitelman mukaisten tarkastuksien määrä	26	22	18	16	27
Torjuntapaikkojen määrä	32	39	15	15	15
Myönnettyjen avustusten määrä	4	4	4	4	4
Ympäristöhanke kustannus €/asukas	0,96	1,10	1,26	1,26	1,25
Nettokustannus €/asukas	40,98	47,36	53,06	54,21	55,14

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	18 371	15 973	15 969	16 368	16 777
TOIMINTAKULUT	-279 259	-317 630	-352 890	-361 712	-370 755
NETTO	-260 888	-301 657	-336 920	-345 344	-353 978

Rakennusasiat

Vastuhenkilö:

Rakennustarkastaja

Toiminta

Tehtäväalue kattaa ne tehtävät, jotka lakisääteisesti on osoitettu rakennusvalvontaviranomaiselle maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen sekä rakennusjärjestyksen mukaan.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Strategia 2030: Kauniit asuntoalueet houkuttavat uudisrakentajia.	Meillä on joustavat ja selkeät rakennuslupaprosessit ja myönnämme vähintään 100 rakennuslupaa vuosittain.	Jätettyjen kokonaisten lupahakemusten määrä. Rakennuslupapäätösten määrä.
Muut strategiset tavoitteet: Rakennusvalvonta tarjoaa laadukasta palvelua rakennusasioissa, ylläpitääkseen elinvoimaisen rakennuskannan.	Siirtyminen kokonaan sähköiseen lupakäsittelyyn ja arkistointiin.	Paperisten ja sähköisten lupahakemusten määrän vertailu.

Muutokset toiminnassa 2026-2027

Ylläpitää palvelut rakennuslain mukaisesti. Tarjotaan asiallista ja asiakasläheistä palvelua ja vaikutetaan sen puolesta, että muutto kuntaan kasvaa. Ylläpidetään jatkossakin hyvä talous ja palvelu, vaikka tulojen lasketaan vähenevän noin 30 % uuden rakennuslain myötä. Kenttätyö lisääntyy, jotta saadaan katselmukset suoritettua.

Henkilöstöresurssit 1.1.:	2023	2024	2025	2026	2027
rakennustarkastaja	1,83	1	1	1	1
kiinteistösihteeri	0,7	0,7	1	1	1
kaavoittaja	0,08	0,08			
Yhteensä	2,61	1,78	2	2	2

*uuden rakennuslain myötä toimenpideluvat ja ilmoitukset lakkaavat.

Tunnusluvut:	2023	2024	2025	2026	2027
Rakennuslupien määrä	107	130	150	150	150
Toimenpidelupien määrä*	50	140	0		
Ilmoitusten määrä*	10	10	0		
Nettokustannus €/asukas	18,29	10,69	16,46	22,47	22,85

Taloudelliset tavoitteet	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOMINTATUOTOT	56 782	77 801	54 460	55 822	57 217
TOIMINTAKULUT	-173 192	-145 925	-158 990	-198 965	-203 939
NETTO	-116 411	-68 124	-104 530	-143 143	-146 722

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Keskusvaalilautakunta					
TOIMINTATUOTOT	11 878	25 000	6 800	0	9 165
TOMINTAKULUT	-8 978	-33 000	-40 515	0	-42 880
NETTO	2 899	-8 000	-33 715	0	-33 715
Tarkastuslautakunta					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOMINTAKULUT	-14 477	-16 700	-16 700	-16 700	-16 700
NETTO	-14 477	-16 700	-16 700	-16 700	-16 700
Kunnanhallitus					
TOIMINTATUOTOT	686 000	442 020	503 966	516 564	529 478
TOMINTAKULUT	-3 852 266	-4 338 283	-5 009 755	-5 134 999	-5 263 374
NETTO	-3 166 265	-3 896 263	-4 505 789	-4 618 435	-4 733 896
Sivistyslautakunta					
TOIMINTATUOTOT	762 014	662 689	509 774	522 518	535 581
TOMINTAKULUT	-15 159 171	-15 155 483	-16 063 618	-16 465 209	-16 877 047
NETTO	-14 397 158	-14 492 794	-15 553 843	-15 942 690	-16 341 466
Tekninen ja ympäristölautakunta					
TOIMINTATUOTOT	3 792 262	3 968 464	4 033 242	4 134 072	4 237 424
TOMINTAKULUT	-3 695 557	-3 863 875	-3 913 519	-4 047 356	-4 148 540
NETTO	96 704	104 589	119 723	86 716	88 884
Henkilöstöressurit 1.1.:					
	2023	2024	2025	2026	2027
Kunnanhallitus	21,10	19,47	21,50	21,50	21,50
Sivistyslautakunta	167,11	166,27	159,72	158,69	158,69
Tekninen ja ympäristölautakunta	19,21	18,39	18,00	18,00	18,00
Yhteensä	207,42	204,13	199,22	198,19	198,19

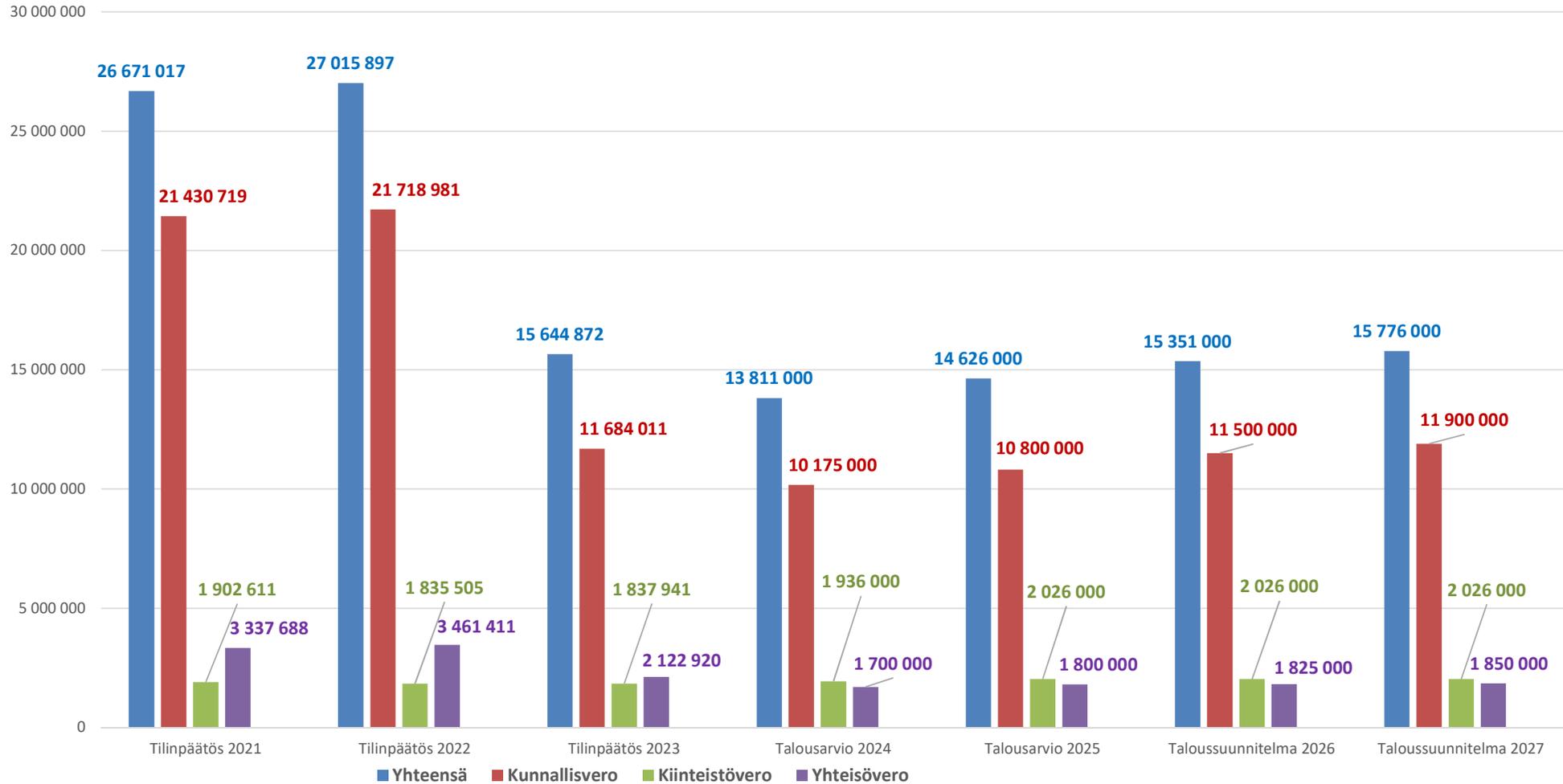
	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	5 252 153	5 098 173	5 053 782	5 173 154	5 311 648
TOIMINTAKULUT	-22 730 449	-23 407 342	-25 044 108	-25 664 264	-26 348 541
NETTO	-17 478 296	-18 309 169	-19 990 326	-20 491 109	-21 036 893

TUOSLASKELMAOSA

	Tilinpäätös	Talousarvio (sis. muutokset)	Hyväksytty suunnitelma	Talousarvio	Taloussuunn.	Taloussuunn.
	2023	2024	2025	2025	2026	2027
VARSAINAINEN TOIMINTA						
Tulot	5 252 153	5 093 574	5 187 935	5 053 782	5 173 154	5 311 648
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Menot	-22 730 449	-23 402 742	-24 374 625	-25 044 108	-25 664 264	-26 348 541
TOMINTAKATE	-17 478 296	-18 309 168	-19 186 690	-19 990 326	-20 491 110	-21 036 893
VEROTULOT	15 644 872	13 811 000	14 238 000	14 626 000	15 351 000	15 776 000
Kunnallisvero	11 684 011	10 175 000	10 500 000	10 800 000	11 500 000	11 900 000
Kiinteistövero	1 837 941	1 936 000	1 938 000	2 026 000	2 026 000	2 026 000
Yhteisövero	2 122 920	1 700 000	1 800 000	1 800 000	1 825 000	1 850 000
VALTIONOSUUDET	6 673 345	7 462 522	7 500 000	7 500 000	7 600 000	7 700 000
RAHOITUSTULOT						
JA MENOT	56 728	-124 300	-124 300	-289 300	-439 300	-489 300
Korkotulot	25 960	500	500	500	500	500
Muut rahoitustulot	40 479	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
Sähkölaitoksen tuotto	189 914	115 000	115 000	100 000	100 000	100 000
Vesihuoltoyhtiöiden tuotto	4 727	4 700	4 700	4 700	4 700	4 700
Korkomenot	-203 731	-250 000	-250 000	-400 000	-550 000	-600 000
Muut rahoitusmenot	-622	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
VUOSIKATE	4 896 648	2 840 054	2 427 010	1 846 374	2 020 590	1 949 807
SUUNNITELMANMUKAISET POISTOT	-1 501 588	-1 525 000	-1 750 000	-1 600 000	-1 715 000	-1 790 000
TILIKAUDEN TULOS	3 395 060	1 315 054	677 010	246 374	305 590	159 807

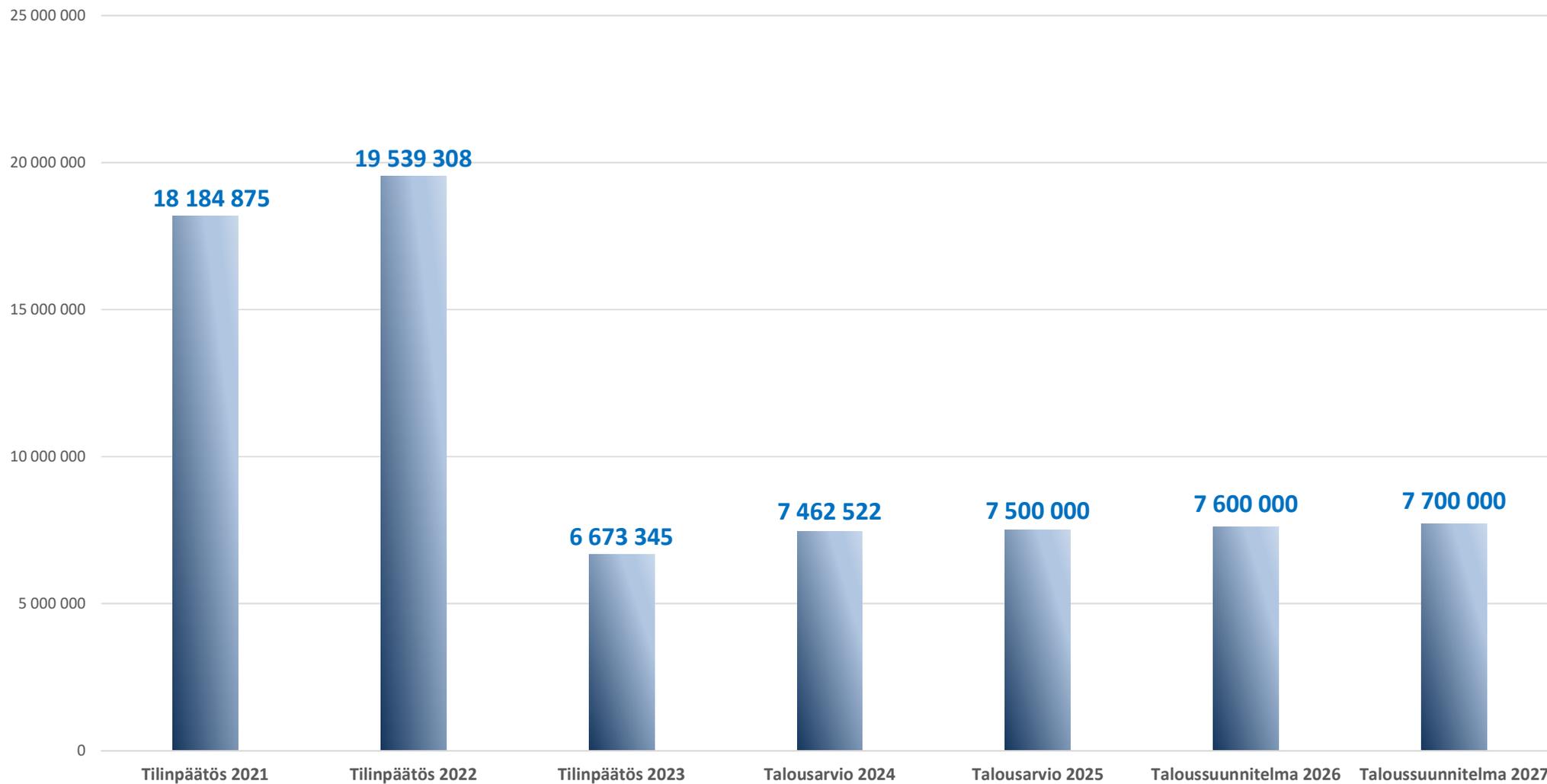
VEROKEHITYS

Toteutunut 2021 - 2023, talousarvio 2024 - 2025 ja taloussuunnitelma 2026 - 2027

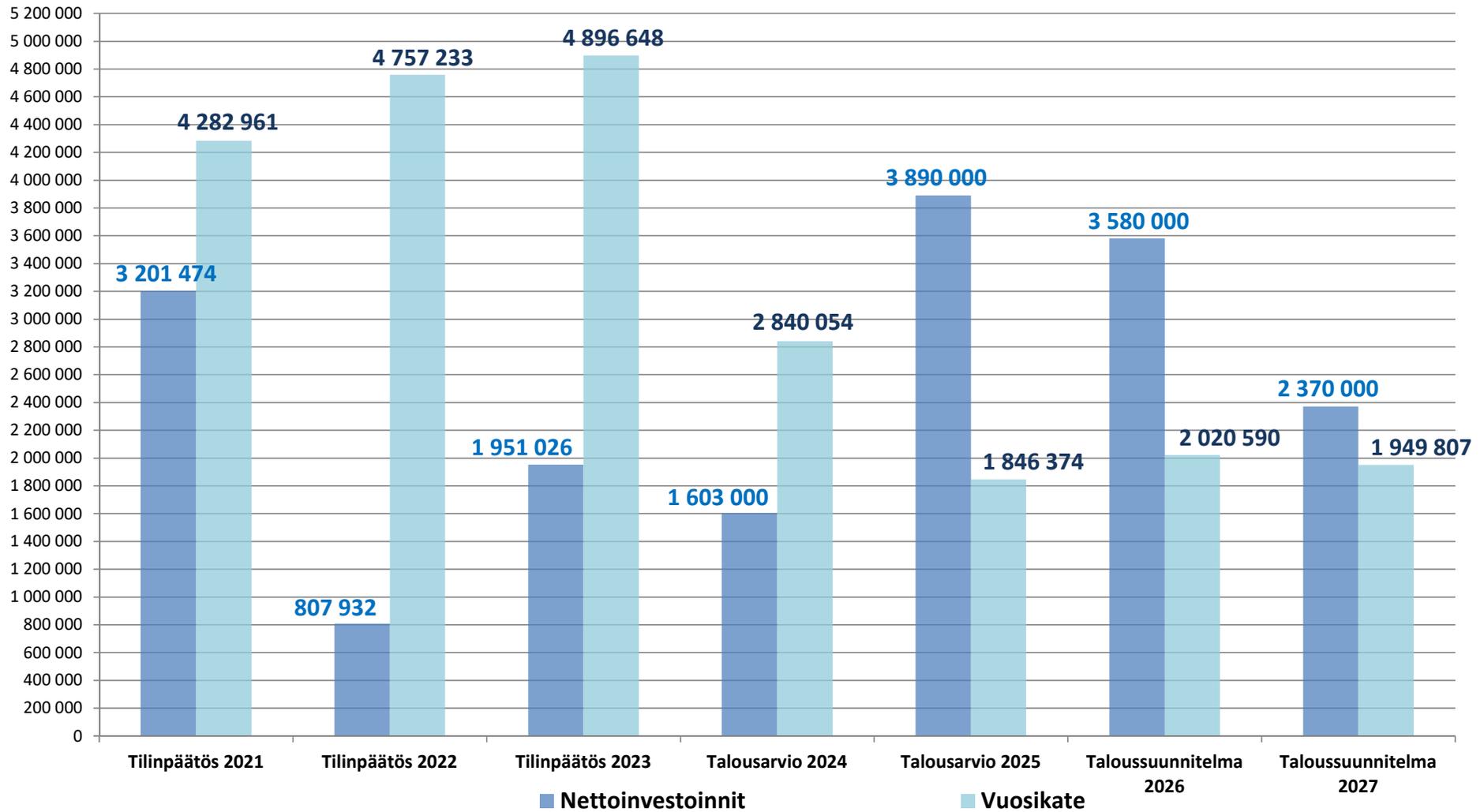
VALTIONOSUUDET

Toteutunut 2021 - 2023, talousarvio 2024 - 2025 ja taloussuunnitelma 2026 - 2027

INVESTOINTIOSA

Nettoinvestoinnit suhteessa vuosikatteeseen 2021 - 2027

INVESTOINTIBUDJETTI, netto

	Talousarvio sis. muutokset 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
KUNNANHALLITUS	-305 000	-260 000	-230 000	-230 000
Maa- ja vesialueet, 90000	-270 000	-220 000	-220 000	-220 000
250 000 € vuosittainen menomääräraha ennalta määrittelemättömien maa-alueiden hankintaan. Tuloja saadaan asuin- ja teollisuustonttien sekä muiden kunnan omistamien maa-alueiden myynnistä.				
Muut kiinteät rakenteet, 90010	-25 000	-30 000	0	0
30 000 € vuosittaiset panostukset infrastruktuuriin.				
Arvopaperit, 90300	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
10 000 € arvopapereiden hankintaan.				
KONEET JA KALUSTO	-130 000	-95 000	-85 000	-115 000
Kunnanhallitus, 91000	0	-10 000	0	0
Tietotekniikkahankinnat luottamushenkilöille.				
Sivistyslautakunta, 91010-91800	-95 000	-75 000	-75 000	-75 000
Sivistyslautakunnan yhteiset tietotekniikkahankinnat ja tietokoneet lukion ykkösille.				
Tekninen ja ympäristölautakunta, 91900	-35 000	-10 000	-10 000	-40 000
Varusteiden uusiminen ja auton hankinta.				
RAKENNUKSET	-933 000	-3 195 000	-3 045 000	-1 195 000
Määrittelemättömät rakennukset				
Odottamaton saneerausmääräraha, 92000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Aurinkopaneelit, 92001	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
25 000 € vuosittain aurinkopaneelien asentamiseen kunnan rakennuksiin.				
Hyvinvointialueen rakennukset				
Alavetelin hoitokeskus, 92200	-65 000			
Kalliolämmön asennus.				
Sivistystoimen rakennukset				
Keskuskoulu, 92400	-10 000			
Uuden koulun suunnittelu Kruunupyyhyn.				
Teerijärven uusi esikoulu ja koulu, 92431	-10 000	-3 000 000	-3 000 000	
Uuden esikoulun ja koulun rakentaminen.				
Koulukeskus, 92500	-250 000			-1 100 000
Katon korjaus.				
Koulukeskus, piha-alue	-60 000	-50 000		

RAHOITUSOSA

	Talousarvio		Talousarvio 2025	Suunnitelma 2026	Suunnitelma 2027
	Tilinpäätös 2023	sis. muutokset 2024			
Toiminnan kassavirta					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 896 648	2 840 054	1 846 374	2 020 590	1 949 807
Sisäisesti tuotettujen varojen korjauserät	-17 166	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 026 329	-1 603 000	-3 890 000	-3 580 000	-2 370 000
Rahoitusosuudet					
investointimenoihin	52 873	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	22 430	45 000	30 000	30 000	30 000
Toiminta ja investoinnit, netto	2 928 456	1 272 054	-2 023 626	-1 539 410	-400 193
Rahoituksen kassavirta					
Antolainojen muutokset					
Antolainojen lisäys	0				
Antolainojen vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	1 817 828	5 823 626	5 499 410	4 490 193
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 664 935	-3 500 000	-3 800 000	-3 960 000	-4 090 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-425 000				
Oman pääoman muutos	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5 302				
Vaihto-omaisuuden muutos					
Lyhytaikaisten saamisten muutos	1 306 255				
Pitkäaikaisten saamisten muutos					
Korottomien velkojen muutos	458 457				
Rahoituksen kassavirta	-2 319 921	-1 682 172	2 023 626	1 539 410	400 193
Rahavarojen muutos	608 535	-410 118	0	0	0
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12	2 756 392				
Rahavarat 01.01	2 147 857				
Rahavarojen muutos	608 535				

KONSERNIOSA

Kruunupyyn Sähkölaitos Oy

Toiminta

Kruunupyyn Sähkölaitoksen toiminta on jaettu sähkön siirtoon ja sähkön myyntiin. Sähkön hankinta ja tuotanto hoituu omistajuuden kautta eri tuotantoyhtiöissä.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Voida tarjota kilpailukykyisiä ja laadukkaita tuotteita asiakkaillemme.	Vuoden aikana on ollut vähemmän ja lyhyempiä keskeytyksiä kuin sähköverkkoyhtiöillä keskimäärin.	Sähkökatkosten ja katkosten pituuden määrä vuosittain.
Jatkaa sähköverkon säävarmistamista ja laajentaa sitä alueille, joilla syntyy uutta toimintaa.	Vuosittain uusia ja/tai laajentaa sähköverkkoa vähintään 9 km.	Kilometrimäärä uusittua ja rakennettua verkkoa/vuosi.

Muutokset toiminnassa 2026 - 2027

Toiminnan odotetaan jatkuvan lähes samankaltaisena myös vuosina 2026-2027. Sähköala on kuitenkin hyvin säännelty energiaviraston toimesta, ja mahdolliset muutokset verkosto- ja/tai sähkönmyynnin sääntelymallissa vaikuttavat siksi merkittävästi toimintaan.

Kronoby Vatten och Avlopp Ab

Toiminta

Veden toimittaminen paitsi omille asiakkaille myös Larsmo Vatten och Avlopp Ab:lle, Nedervetil Vattenandelslagille ja Brännkärr-Backända vattenandelslagille sekä kunnan muille pienemmille vesiosuuskunnille.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Toimittaa toiminta-alueellamme hyvänlaatuista vettä ja hoitaa jätevesihuoltoa.	Toimittaa laadulle asetetut vaatimukset täyttävää vettä sekä huolehtia jäteveden käsittelystä, joka täyttää puhdistusvaatimukset.	Vesianalyysit täyttävät laatutavoitteet ja jätevesianalyysit alittavat raja-arvot.
Hyvää yhteistyötä muiden vesilaitosten kanssa kuntarajojen sisä- ja ulkopuolella.		

Muutokset toiminnassa 2026 - 2027

Ottaa käyttöön ja soveltaa uutta Vesihuoltolakia 01.01.2026 lähtien.

Fastighets Ab Kronoby Bostäder

Toiminta

Haluamme aktiivisesti edistää yhteiskuntaa, jossa kaikille on tilaa, ja korostamme monipuolisen asutokannan tärkeyttä. Jatkamme jatkuvasti standardien nostamista ennakoivan ylläpitosuunnitelman avulla, jossa painopiste on energian kulutuksen vähentämisessä. Samalla laajennamme tasaisesti asutokantaamme siten, että tarjonnan ja kysynnän välinen tasapaino säilyy, ja tuemme paikkakunnan kehitystä. Pyrimme jatkuvasti kustannustehokkaisiin ratkaisuihin sekä hallinnossa että asukkaiden viihtyvyyden parantamisessa, kuitenkin tinkimättä palvelusta tai laadusta, joita asukkaat edellyttävät.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Tarjota moderneja, hyvin hoidettuja ja laadukkaita vuokra-asuntoja niin kuntalaisille kuin kuntaan muuttaville. Parantaa asuinrakennusten kuntoa panostamalla ylläpitoon ja kunnostuksiin ja näin ollen saada korotettua vuokrausastetta ja lisättyä vuokratuloja. Reagoida uusilla rakennushankkeilla Kruunupyyn keskustassa markkinoiden tarpeisiin uusista asunnoista. Aktiivisesti panostaa energiaa säästäviin ratkaisuihin ja kunnostuksiin. Yhdessä kunnan kanssa aktiivisesti parantaa yhtiön taloudellisia mahdollisuuksia harjoittaa toimintaa pitkäjänteisesti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	Saada laadittua toiminnalle 10 vuoden suunnitelma, jossa kunnostustarpeet ja taloudelliset edellytykset kohtaavat.	Onko 10 vuoden suunnitelma toteutettu, kyllä tai ei.
	Vuosittain toteuttaa energiankulutusta vähentäviä toimenpiteitä.	Onko energiaa säästävät toimenpiteet tehty, kyllä tai ei.
		Mittarit tarkistetaan tilinpäätöksen yhteydessä.
		Vuokrausaste %:eissa.

Muutokset toiminnassa 2026 - 2027

Vuosille 2026-2027 ei ole suunniteltu suurempia muutoksia toimintaan.

Fastighets Ab Heimsjöleden

Toiminta

Yhtiön tavoitteena on tarjota edullisia asuntoja Teerijärvellä.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Tarjota moderneja, hyvin hoidettuja ja laadukkaita vuokra-asuntoja niin kuntalaisille kuin kuntaan muuttaville. Parantaa asuinrakennusten kuntoa panostamalla ylläpitoon ja kunnostuksiin ja näin ollen saada korotettua vuokrausastetta ja lisättyä vuokratuloja. Aktiivisesti panostaa energiaa säästäviin ratkaisuihin ja kunnostuksiin. Yhdessä kunnan kanssa aktiivisesti parantaa yhtiön taloudellisia mahdollisuuksia harjoittaa toimintaa pitkäjänteisesti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.	Saada laadittua toiminnalle 10 vuoden suunnitelma, jossa kunnostustarpeet ja taloudelliset edellytykset kohtaavat.	Onko 10 vuoden suunnitelma toteutettu, kyllä tai ei.
	Vuosittain toteuttaa energiankulutusta vähentäviä toimenpiteitä.	Onko energiaa säästävät toimenpiteet tehty, kyllä tai ei.
		Mittarit tarkistetaan tilinpäätöksen yhteydessä.
		Vuokrausaste %:eissa.

Muutokset toiminnassa 2026 - 2027

Vuosille 2026-2027 ei ole suunniteltu suurempia muutoksia toimintaan.

Terjärv Vatten och Avlopp Ab

Toiminta

Yhtiön tavoitteena on vesihuollon hoito ja jätevesien käsittely Teerijärvellä vahvistettujen toiminta-alueiden puitteissa. Toimittaa vettä Salonkylään Kaustisen kunnassa.

Strategiset tavoitteet	Sitovat tavoitteet	Mittari
Toimittaa toiminta-alueillamme hyvänlaatuista vettä ja hoitaa jätevesien käsittelyn.	Toimittaa laadulle asetetut vaatimukset täyttävää vettä sekä huolehtia jäteveden käsittelystä, joka täyttää puhdistusvaatimukset.	Vesianalyysit täyttävät laatutavoitteet ja jätevesianalyysit alittavat raja-arvot.
Hyvää yhteistyötä muiden vesilaitosten kanssa kunnan rajojen sisä- ja ulkopuolella.		

Muutokset toiminnassa 2026 - 2027

Ottaa käyttöön ja soveltaa uutta Vesihuoltolakia 01.01.2026 lähtien.